

Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V.

Jaarverslag 2019

29 juni 2020

INHOUDSOPGAVE

1. KERNCIJFERS	4
2. PROFIEL EN ORGANISATIE	5
3. BESTUURSVERSLAG	8
Inleiding.....	8
Belangrijkste ontwikkelingen	8
Dekkingsgraad	9
Herstelplan	9
Haalbaarheidstoets	9
Beleggingen	11
Pension Fund Governance.....	15
Missie, visie en strategie	18
Premiebeleid	19
Toeslagbeleid.....	19
Actuariële paragraaf	20
Uitvoeringskosten.....	23
Risicoparagraaf	25
Pensioenwet	31
Toeslag slapersrechten en ingegane pensioenen	31
Visitatiecommissie.....	32

Wet versterking bestuur	32
Gebeurtenissen in 2019 en vooruitblik 2 ^e helft 2020	33
4. VERSLAG VERANTWOORDINGSORGAAN	36
5. VERSLAG VISITATIECOMMISSIE.....	40
6. JAARREKENING 2019.....	45
Balans	46
Staat van baten en lasten.....	47
Kasstroomoverzicht.....	48
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	48
7. OVERIGE GEGEVENS	76
Actuariële verklaring.....	77
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	79

1. KERNCIJFERS

(Bedragen x 1.000 euro)	2019	2018	2017	2016	2015
Aantal verzekerden					
Actieve deelnemers (inclusief arbeidsongeschikten) *	4	4	4	6	6
Gewezen deelnemers ('slapers')	355	374	383	393	402
Gepensioneerden	97	100	99	90	85
<i>Totaal</i>	<i>456</i>	<i>478</i>	<i>486</i>	<i>489</i>	<i>493</i>
Reglementvariabelen					
Indexatie deelnemers voor 1-10-1996 (basis loonindexcijfer)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Loonindexcijfer**	2,2%	1,5%	2,0%	1,2%	1,0%
Indexatie deelnemers na 1-10-1996 (basis prijsindexcijfer)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Prijsindexcijfer**	1,7%	1,3%	0,4%	0,3%	0,7%
Pensioenuitvoering					
Feitelijke premie	445	436	295	307	426
Kostendekkende premie	-	-	-	-	-
Pensioenuitvoeringskosten	499	493	351	359	482
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (exclusief slapers)***	4,94	4,74	3,41	3,74	5,30
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (inclusief slapers)****	1,09	1,03	0,72	0,73	0,98
Vermogenssituatie en solvabiliteit					
Pensioenvermogen	67.142	59.087	62.951	61.000	57.443
Minimaal vereist eigen vermogen	2.637	2.344	2.389	2.489	2.310
Vereist eigen vermogen	14.755	13.051	13.713	13.440	13.398
Pensioenverplichtingen (FTK)	65.930	58.596	59.734	62.218	57.754
Aanwezige dekkingsgraad (FTK)	101,8%	100,8%	105,4%	98,0%	99,5%
Aanwezige beleidsdekkingsgraad	100,1%	104,8%	103,5%	94,2%	99,5%
Vereiste dekkingsgraad (FTK)	122,4%	122,3%	123,0%	121,6%	123,4%
Beleggingsportefeuille					
Vastgoed	4.357	3.801	3.965	4.237	4.068
Aandelen	28.268	22.738	26.131	22.610	20.794
Vastrentende waarden	34.192	32.192	32.776	33.885	32.487
Overige beleggingen	558	247	238	270	262
Derivaten	-	-8	20	-54	-77
Beleggingsperformance					
Beleggingsrendement	16,39%	-3,21%	5,88%	8,76%	1,30%
Benchmark	17,39%	-3,47%	5,61%	10,05%	1,30%

* Ultimo 2019 zijn er 4 arbeidsongeschikte deelnemers opgenomen. Er zijn geen actieve deelnemers meer ultimo 2019.

** Betreft de ontwikkeling van het algemene loonindexcijfer over de periode oktober/oktober, zoals vastgesteld door het CBS voor de tot 1996 ingegane pensioenen en de ontwikkeling van het afgeleide consumentenprijsindexcijfer over de periode oktober/oktober, voor de vanaf 1996 ingegane pensioenen.

*** Voor de berekening van de pensioenuitvoeringskosten per deelnemer worden conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie de uitvoeringskosten gedeeld door de som van het aantal actieve en gepensioneerde deelnemers.

**** Aangezien het fonds per 01-01-2015, buiten de arbeidsongeschikten, geen actieve deelnemers meer heeft is er tevens voor gekozen om het verloop van de kosten per deelnemer inclusief slapers te laten zien.

2. PROFIEL EN ORGANISATIE

Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. (vanaf hier “het fonds”) is op 16 maart 1962 opgericht en statutair gevestigd te Amsterdam. Het fonds heeft ten doel het verlenen of het doen verlenen van pensioenen en/of andere uitkeringen aan de deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en hun nagelaten betrekkingen.

Het fonds voert deze taken uit voor de onderneming A.C. Nielsen (Nederland) B.V. gevestigd te Diemen.

Dit jaarverslag van Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. beschrijft het boekjaar van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019.

Bestuur

Op 31 december 2019 was het bestuur als volgt samengesteld:

NAMENS WERKGEVER

Functie	Naam	Leeftijd	Jaar van aftreden
Voorzitter	De heer P.G.J. Dorrestijn	57	2023
Algemeen lid	De heer P. Bonewit	55	2022

NAMENS WERKNEMERS

Functie	Naam	Leeftijd	Jaar van aftreden
Algemeen lid	De heer J.M. van Bijnen	50	2023

NAMENS PENSIOENGERECHTIGDEN

Functie	Naam	Leeftijd	Jaar van aftreden
Algemeen lid	De heer W. Mensing	75	2022

De heer Van Bijnen is op 1 april 2019 toegetreden als bestuurslid namens de deelnemers. De heer De Vos is op 20 december 2019 afgetreden als bestuurslid en interim-voorzitter. Hij is per die datum opgevolgd door de heer Dorrestijn die tevens voorzitter van het bestuur is.

Geschiktheid

Om een pensioenfonds adequaat te kunnen besturen, is het belangrijk dat er voldoende geschiktheid en ervaring in het bestuur aanwezig is. Er zijn eisen waaraan bestuurders van pensioenfonds moeten voldoen. Toezichthouder DNB ziet toe op naleving van de Pensioenwet en de genoemde beleidsregels en toetst deze aan de hand van uitvoerige informatie over te (her)benoemen bestuurders en medebeleidsbepalers. Ook eist DNB dat elk pensioenfonds beschikt over een geschiktheidsplan: een document dat de bestuursstructuur beschrijft en dat in kaart brengt welke kennis en ervaring binnen de bestuursorganen van pensioenfonds aanwezig zijn.

De hoofddoelen van het geschiktheidsplan zijn:

- Het formuleren van de benodigde geschiktheid van de individuele bestuursleden en van het bestuur als geheel;
- het bevorderen en waarborgen van deze geschiktheid;
- het naar de praktijk vertalen van de geschiktheidseisen van de toezichthouder;
- een vastlegging van de procedures voor de periodieke evaluatie van het functioneren van het bestuur als geheel.

Het geschiktheidsplan is er in de eerste plaats op gericht de geschiktheid van het bestuur gestructureerd te laten aansluiten bij de kerntaak, namelijk het realiseren van de doelstellingen zoals vastgelegd in de statuten en reglementen van het pensioenfonds binnen de kaders van de bestaande wet- en regelgeving. Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan de geschiktheid van het verantwoordingsorgaan.

Het geschiktheidsplan bestaat uit een geschiktheidsmatrix en een opleidingsplan. Dit plan omvat de in te zetten instrumenten, zoals een concreet scholingsplan voor bestuursleden. Om het vereiste niveau te kunnen handhaven is het van belang dat de bestuursleden een opleidingsplan volgen. Onderdeel van het geschiktheidsplan is de geschiktheidsmatrix, waarin het deskundigheidsniveau van de bestuursleden is aangegeven. Het geschiktheidsplan bevat tevens profielen voor opvolging. Op grond van het geschiktheidsplan volgen bestuursleden opleidingen en kunnen zij zich verder specialiseren.

Statutaire doelstelling

Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V., statutair gevestigd te Amsterdam, voert de pensioenregeling uit sinds 1 juli 1960, welke voor het laatst is gewijzigd per 1 januari 2015. De laatste wijziging betrof de wijziging van status van het fonds (naar gesloten fonds).

Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. heeft ten doel het verlenen of het doen verlenen van pensioenen en/of andere uitkeringen aan de deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en hun nagelaten betrekkingen.

Aangesloten instellingen

De volgende instellingen zijn aangewezen als aan Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. verbonden ondernemingen: A.C. Nielsen Nederland B.V.

Administrateur

RiskCo Administrations B.V. te Amsterdam

Actuaris

Certificerend actuaris: Triple A – Risk Finance Certification B.V. te Amsterdam

Adviserend actuaris: Towers Watson Netherlands B.V. te Amsterdam

Accountant

BDO Audit & Assurance B.V. te Amstelveen

Vermogensadvies en vermogensmanagement

Kaya Capital Management B.V. te Amsterdam (1 januari – 30 april 2019)

a.s.r. Vermogensbeheer B.V. te Utrecht (1 mei – 31 december 2019)

Sprenkels & Verschuren B.V. te Amsterdam

Custodian (Bewaarneming en administratie van effecten)

Caceis N.V. te Amsterdam

Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie bestaat ultimo 2019 uit de volgende personen:

Naam
De heer P.G.J. Dorrestijn
De heer E. Schotanus (Sprenkels & Verschuren)

Verantwoordingsorgaan

De samenstelling van het verantwoordingsorgaan is ultimo 2019 als volgt:

Naam	Leeftijd	Namens
Vacature		Werknemers
De heer M. Deij	50	Werkgever
De heer W. Schukken	75	Pensioengerechtigden

Visitatiecommissie

De samenstelling van de visitatiecommissie is als volgt:

Naam
De heer P.D. Eenshuistra
De heer Q.G. Ligtenstein
De heer R.L.S. Verjans

Compliance officer

De compliance officer is de heer G.J. Mersch van GBA Accountants & Adviseurs.

3. BESTUURSVERSLAG

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over boekjaar 2019 van Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. te Amsterdam. Het jaarverslag bestaat uit een verslag van het bestuur, het verslag van het verantwoordingsorgaan, het verslag van de visitatiecommissie, de jaarrekening en de overige gegevens.

Het jaarverslag geeft informatie over de belangrijkste ontwikkelingen binnen het fonds en geeft een overzicht van de financiële stand van zaken per einde van het jaar.

Belangrijkste ontwikkelingen

- Het fonds heeft over 2019 een rendement op het belegd vermogen van 16,4% gerealiseerd, en is daarmee aanzienlijk hoger dan het rendement in 2018 (-3,2%). Het resultaat ligt 1,1% lager dan de benchmark (dit is een objectieve maatstaf voor zowel de samenstelling als het rendement van het belegd vermogen). Belangrijkste oorzaak van het achterblijven bij de benchmark is de beleggingskosten. Deze worden niet in de benchmark meegenomen, maar worden in werkelijkheid wel gemaakt. Met name de aandelen hebben een buitengewoon goed resultaat behaald. De verplichtingen van het fonds zijn in 2019 daarentegen met ongeveer 12,5% gestegen naar € 65,9 miljoen, hetgeen een negatief effect had op de dekkingsgraad. Dit is met name het gevolg van de rente die ten opzichte van ultimo 2018 verder is gedaald in 2019. Met name deed de rentedaling zich voor in het derde kwartaal van 2019. De actuele dekkingsgraad van het fonds ultimo december 2019 is 101,8%, de beleidsdekkingsgraad (gemiddelde dekkingsgraad over de laatste 12 maanden) is 100,1%.
- In de loop van 2018 heeft De Nederlandsche Bank (DNB) het fonds met een aantal andere fondsen geselecteerd voor een onderzoek naar de wijze waarop het fonds met integriteitsrisico's omgaat (hoe worden deze bepaald, wat zijn de beheersingsmaatregelen om deze risico's te beperken en hoe worden deze maatregelen toegepast). De bevindingen uit het onderzoek zijn in het vierde kwartaal van 2018 door het fonds opgepakt en verwerkt. In de loop van 2019 is hier een vervolg aan gegeven, aangezien nog niet alle bevindingen eind 2018 waren opgevolgd, mede doordat de focus van het bestuur toen lag op het aanstellen van een nieuwe pensioenadministrateur en het traject tot aanstelling van een nieuwe fiduciair-/vermogensbeheerder voor het fonds. Eind 2019 is het DNB onderzoek formeel en met een positieve uitkomst afgesloten.
- Met ingang van 1 januari 2019 is RiskCo aangesteld als nieuwe pensioenadministrateur. De transitie van Buck (de pensioenuitvoeringsorganisatie tot en met 31 december 2018) naar RiskCo is succesvol verlopen. De eerste betaling van de pensioenuitkeringen door RiskCo in januari 2019 heeft zonder problemen plaatsgevonden.
- In het vierde kwartaal van 2018 heeft het bestuur een traject gestart voor het aanstellen van een nieuwe fiduciair-/vermogensbeheerder. Er is een uitgebreid selectietraject uitgevoerd waarvoor het bestuur een aantal criteria en uitgangspunten heeft vastgesteld. Uiteindelijk is a.s.r. Vermogensbeheer (ASR) per 1 mei 2019 aangesteld als fiduciair-/vermogensbeheerder van het fonds. Caceis (v/h Kasbank) is per genoemde datum aangesteld als custodian. De overgang van Theodoor Gilissen naar Caceis is voorspoedig verlopen.

Dekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad van het fonds is in 2019 gestart op 104,8%. Bij de berekening van de pensioenverplichtingen wordt gebruik gemaakt van de Ultimate Forward Rate (UFR). Dit is een modelmatige benadering van de marktrente voor pensioenverplichtingen met een termijn langer dan 20 jaar. Deze benadering wordt toegepast aangezien er nauwelijks producten op de financiële markten zijn met een looptijd langer dan 20 jaar.

De voorziening pensioenverplichtingen van het fonds is eind 2019 € 65,9 miljoen (2018 € 58,6 miljoen). Het pensioenvermogen van het fonds is ultimo 2019 € 67,1 miljoen. Dit is een stijging ten opzichte van eind 2018 van € 8 miljoen toen het pensioenvermogen € 59,1 miljoen bedroeg. Deze stijging van het vermogen is toe te schrijven aan positief rendement op de beleggingsportefeuille. Het negatieve effect van de gedaalde rente met als gevolg hogere toekomstige pensioenverplichtingen heeft daarentegen een groter effect gehad op de beleidsdekkingsgraad. Hierdoor kwam de beleidsdekkingsgraad op 100,1% uit (per 1 januari 2019 was de beleidsdekkingsgraad 104,8%) terwijl de actuele dekkingsgraad eind 2018 hoger eindigde op 102,4% (eind 2018: 101,8%).

Herstelplan

In het FTK is bepaald dat pensioenfondsen een herstelplan moeten indienen bij DNB indien de beleidsdekkingsgraad onder het niveau van de vereiste dekkingsgraad ligt. Er is dan sprake van een tekortsituatie. Aangezien de beleidsdekkingsgraad op de peildatum (31 december 2018) 104,8% was en de vereiste dekkingsgraad op dat moment 122,3% bedroeg, moest het fonds een herstelplan opstellen. In dit herstelplan dient te worden aangetoond dat het fonds in maximaal 10 jaar herstelt tot de vereiste dekkingsgraad. Het fonds heeft het herstelplan op 29 maart 2019 ingediend. DNB heeft het plan beoordeeld. Op 23 mei 2019 is de goedkeuring van DNB ontvangen.

Het herstelplan is in het eerste kwartaal van 2020 geëvalueerd. Aangezien er op de peildatum (31 december 2019) nog steeds sprake was van een tekortsituatie is een nieuw herstelplan opgesteld dat is aangepast aan de actuele situatie. Dit nieuwe herstelplan is op 31 maart 2020 ingediend bij DNB. De goedkeuring vanuit DNB, op het nieuw ingediende herstelplan, is nog niet ontvangen.

De belangrijkste maatregelen uit het herstelplan zijn:

- Hanteren van de huidige beleggingsportefeuille;
- Realisatie herstel volgt voornamelijk door rendement op beleggingen;
- Hanteren van looninflatie van 2,5% en prijsinflatie van 2,0%.

Haalbaarheidstoets

Met een haalbaarheidstoets kijkt het fonds of de afgesproken ambities kunnen worden gerealiseerd, of het premiebeleid voldoende realistisch en haalbaar is en of het pensioenfonds voldoende herstelcapaciteit heeft. Het fonds doet ieder jaar een jaarlijkse haalbaarheidstoets om na te gaan of de uitkomst nog voldoende is om de uitgesproken ambitie te kunnen realiseren.

Met de haalbaarheidstoets wordt gemonitord of het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweersscenario (zoals voorgeschreven in de Pensioenwet) in lijn zijn met de door het fonds zelf gekozen ondergrenzen hiervoor. Deze zelf gekozen ondergrenzen

moeten passen binnen de door het fonds vastgestelde risicohouding. De kwantitatieve normen die worden gehanteerd bij de haalbaarheidstoets zijn gerelateerd aan de risicohouding. Deze kwantitatieve normen zijn vastgesteld door het bestuur van het fonds in samenspraak met de werkgever en de Centrale Ondernemingsraad. De ondergrens van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau vanuit de feitelijke financiële positie is gesteld op 90%. Daarnaast is de maximale afwijking van dit pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario gesteld op 50%. Vanuit het vereist eigen vermogen bedraagt de ondergrens van het pensioenresultaat eveneens 90%.

De ondergrenzen gehanteerd in de aanvangshaalbaarheidstoets van 2015 zijn vastgesteld na overleg met de Centrale Ondernemingsraad en het verantwoordingsorgaan. Indien uit de jaarlijkse haalbaarheidstoets blijkt dat de ondergrenzen worden overschreden informeert het bestuur de Centrale Ondernemingsraad en het verantwoordingsorgaan en treedt met hen in overleg om tot passende maatregelen te komen.

De haalbaarheidstoets, uitgevoerd in 2019, geeft de volgende uitkomsten:

- Het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit de feitelijke dekkinggraad bedraagt 95%. Dit ligt hoger dan de vastgestelde ondergrens van 90%.
- Het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit de feitelijke dekkinggraad bedraagt in het slechtweerscenario 57%. De afwijking bedraagt daarmee 40% en is kleiner dan de maximaal toegestane afwijking van 50%.

De uitkomsten van de haalbaarheidstoets vallen binnen de gestelde bandbreedte.

Beleggingen

Het vermogen van het fonds bestaat uit vastrentende en zakelijke waarden. Vastrentende waarden bewegen mee met de waarde van de verplichtingen en zorgen zo voor stabiliteit van de dekkingsgraad. De zakelijke waarden zorgen, over een langere horizon, voor het rendement, waarmee het fonds pensioenen kan indexeren. Een hoog rendement op zakelijke waarden is uiteraard geen zekerheid.

Het pensioenfonds neemt bewust beleggingsrisico's om een goed pensioen te realiseren conform de toeslag ambitie. Het fonds heeft in dat verband een op de lange termijn gericht beleggingsbeleid vastgesteld. Onderdeel van dat beleid is de afdekking van het renterisico. Een volledige renteafdekking leidt tot een stabielere (nominale) dekkingsgraad, maar zou bij een stijgende rente en inflatie de reële waarde van het vermogen - en daarmee indexatie-mogelijkheden - onder druk zetten. Op korte termijn kan gedeeltelijke afdekking van het renterisico echter leiden tot relatief grote fluctuaties in de nominale dekkingsgraad. In het spanningsveld tussen de lange termijn ambitie om pensioenen te indexeren en de verplichting om de nominale opgebouwde pensioenen na te komen, is gekozen voor het gedeeltelijk (25%) afdekken van het renterisico.

In 2019 is het integrale vermogensbeheer van de beleggingsportefeuille na een uitgebreid selectietraject overgedragen aan ASR Vermogensbeheer. Door de overgang naar deze vermogensbeheerder worden de beleggingskosten verder verlaagd. Tevens kan ASR Vermogensbeheer als specialist op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) het pensioenfonds verder helpen om de portefeuille verder te verduurzamen. In 2019 is het beleid inzake Maatschappelijk Verantwoord Beleggen dan ook nader ingevuld.

In 2019 heeft er, in het licht van de overgang van de beleggingen naar de nieuwe vermogensbeheerder, een verdere optimalisatie plaatsgevonden binnen de matchingportefeuille, waarbij er sprake is van een naar verwachting hogere risico/rendementsverhouding en een betere diversificatie.

Tevens heeft eind 2019 een risicobudgetstudie plaatsgevonden welke als basis dient voor de nieuwe strategische asset allocatie van 2020. Verduurzaming, versimpeling en verdere kostenverlaging van de portefeuille spelen hierbij een belangrijke rol. In de eerste helft van 2020 heeft een manager selectietraject plaatsgevonden naar aanleiding van de nieuwe beleggingsallocatie.

Vermogens- en risicobeheer

Het fonds beheerst het risico van waardeschommelingen door een evenwichtige verdeling van het vermogen en door een deel van het renterisico af te dekken. Met het risico van onverwachte inflatie houdt het fonds rekening door deels te beleggen in vastgoed en aandelen, waarvan de rendementen op termijn meebewegen met inflatie.

Valutarisico's worden afgedekt voor zover de exposure van de betreffende valuta meer dan 5% bedraagt van de totale portefeuillewaarde. Op dit moment geldt dit alleen voor de exposure naar de Amerikaanse Dollar (USD).

De onderstaande tabel geeft de strategische samenstelling van het vermogen over 2019 weer en de feitelijke samenstelling per 31 december 2019.

MATCHING PORTEFEUILLE				
Categorie	Strategisch	Minimaal	Maximaal	Feitelijk per 31-12-2019
Obligaties overheidsgerelateerd	85%	65%	100%	81,6%
Obligaties bedrijven/covered	15%	0%	30%	17,4%
Totaal vastrentende waarden	100%	85%	100%	99,0%
Liquiditeiten	0%	0%	Geen	1,0%
RETURN PORTEFEUILLE				
Categorie	Strategisch	Minimaal	Maximaal	Feitelijk per 31-12-2019
Aandelen ontwikkelde landen	40%	34%	46%	43,8%
Aandelen Low Volatility	8%	7%	9%	8,1%
Aandelen opkomende landen	10%	8%	12%	10,8%
Totaal Aandelen	58%	49%	67%	62,7%
Obligaties High Yield	12%	10%	14%	11,2%
Obligaties Opkomende landen	18%	15%	21%	15,7%
Totaal vastrentende waarden	30%	25%	35%	26,9%
Vastgoed	10%	8%	12%	9,7%
Totaal Alternatieve Beleggingen	10%	8%	12%	10,7%
Liquiditeiten	2%	0%	2%	0,7%

Er vindt geen automatische herbalancering plaats om te allen tijde op de strategische mix uit te komen. Overschrijdingen van de bandbreedtes ten gevolge van marktontwikkelingen leiden wel tot aanpassingen van de portefeuille. Gedurende 2019 is dit niet voorgevallen.

Monitoring vermogensbeheer matchingportefeuille

Het fonds dekt een deel van het renterisico af om de dekkingsgraad minder gevoelig te maken voor veranderingen in de rente. Eind 2019 bedroeg de feitelijke afdekking van het renterisico 24,8% (2018: 25,5%). Deze waarde valt binnen de afgesproken bandbreedtes voor de renteafdekking van 24% aan de onderkant en 26% aan de bovenkant.

Monitoring vermogensbeheer returnportefeuille

Om de rendementen op de beleggingsportefeuille in perspectief te zien ten opzichte van de benchmark is per beleggingscategorie voor de volgende benchmarks gekozen:

Categorie	Benchmark
Obligaties High Yield	Market iBoxx Global Developed Liquid HY Bond Index
Obligaties Opkomende landen	50% JP Morgan EMBI Euro (Em. Mkt. Bond Hard Currency Index, Hedged) en 50% Barclays Emerging Market Cord Bond Index
Aandelen ontwikkelde landen	MSCI World Index (euro hedged)
Aandelen ontwikkelde landen low vol.	MSCI World Minimum Volatility Index (euro hedged)
Aandelen opkomende landen	MSCI Emerging Markets Index
Indirect Onroerend Goed Europe	FTSE EPRA/NAREIT Developed Property Index

Minstens eenmaal per kwartaal vergadert de beleggingscommissie met de vermogensbeheerder ter bespreking van de ontwikkeling van de financiële positie van het fonds.

Resultaten Beleggingsportefeuille

Economische ontwikkelingen in 2019

De groei van de wereldeconomie stond een groot deel van 2019 onder druk als gevolg van twee belangrijke thema's: de handelsoorlog tussen de VS en (met name) China, en Brexit. Uiteindelijk is de groei van de wereldeconomie over heel 2019 rond 3% uitgekomen. Dat is het laagste groeipercentage sinds 2009, op het dieptepunt van de financiële crisis. De situatie nu is wel veel minder dramatisch dan tien jaar geleden: toen groeide de wereldeconomie met afgerond 0%. De groei van de wereldeconomie in 2019 is niet veel lager dan de gemiddelde groei over de afgelopen tien jaar van ca. 3,5%.

Voor centrale banken zorgde de combinatie van tegenvallende economische groeicijfers, toegenomen politiek risico en beperkte inflatiedruk in 2019 voor een opmerkelijke draai in het monetaire beleid. Eind 2018 verwachtte de Amerikaanse centrale bank, de Fed, nog de rente te zullen verhogen in 2019, maar in de loop van het jaar verlaagde de Fed de basisrente juist in drie stappen, met in totaal 75 basispunten. Ondertussen draaide ook scheidend ECB-voorzitter Mario Draghi nog eenmaal de geldkraan open. In september voerde de ECB een weliswaar beperkte renteverlaging door (de Europese depositorente ging van -0,4% naar -0,5%), maar kondigde Draghi ook hervatting van het eerder stopgezette programma van 'kwantitatieve verruiming' ('QE') aan, met maandelijkse aankopen van staats- en bedrijfsobligaties van € 20 mld.

Financiële markten in 2019

Gezien de tegenvallende ontwikkeling van de wereldeconomie, was 2019 juist een opvallend goed beleggingsjaar. Sterker nog, voor veel beleggers was 2019 per saldo het beste jaar van het afgelopen decennium. Een belangrijke kanttekening hierbij is wel dat een deel van de behaalde

rendementen in 2019 een 'inhaalslag' vertegenwoordigde na het matige beleggingsjaar 2018, en zeker na het uitgesproken slechte laatste kwartaal van 2018.

Voor beleggers gold in 2019 in het algemeen de stelregel dat risico nemen werd beloond. Aandelen waren de best presterende beleggingscategorie, met rendementen rond 20-30% over het hele jaar. De Amerikaanse aandelenbeurs was de best presterende in 2019, al maakten opkomende markten en Aziatische aandelen richting het einde van het jaar wel een inhaalslag. Staatsobligaties, de meest 'veilige' beleggingscategorie, leverden in 2019 weliswaar ook positieve rendementen op, maar bleven wel achter bij andere beleggingscategorieën. De rendementen op staatsobligaties werden vooral behaald in de periode tot eind augustus. Tot die tijd lieten lange rentes een daling zien, met zelfs negatieve rentes op een steeds groter aantal staatsobligaties tot gevolg. In de laatste maanden van het jaar herstelden rentes zich weer enigszins. Vastgoed en bedrijfsobligaties vallen qua risico-rendementskarakteristieken tussen aandelen en staatsobligaties in, en leverden in 2019 ook rendementen op die hoger waren dan die op staatsobligaties, maar lager dan de rendementen op aandelen.

Rendement portefeuille

In onderstaande tabel worden de rendementen van de beleggingen afgezet tegenover het benchmarkrendement:

Categorie	Portefeuille rendement	Benchmark rendement
Vastgoed	22,3%	23,6%
Aandelen	22,9%	23,4%
Vastrentende waarden	10,9%	11,7%
Overig	1,8%	4,8%
Totaal rendement beleggingen	16,4%	17,5%

Het rendement van de portefeuille (na kosten) bleef achter bij het de benchmarkrendement met name als gevolg van de kosten die verrekend worden in de fondsen. De categorie "overig" omvat eind 2019 nog een tweetal hedge funds die in liquidatie zijn en nog circa 0,4% van het totale belegde vermogen betreffen. In het begin van 2020 heeft een gedeeltelijke liquidatie plaatsgevonden van één van de fondsen. Wanneer de resterende bedragen vrijkomen is niet bekend.

Pension Fund Governance

Onderdeel van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen is de Code Pensioenfondsen (de Code) die de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid hebben opgesteld.

Pensioenfondsen moeten de Code Pensioenfondsen toepassen. De Code heeft als doel de governance van een pensioenfonds naar een hoger niveau te brengen. De Code is in 2018 opnieuw opgesteld en op aanbeveling van de Monitoringcommissie Code Pensioenfondsen bondiger geworden en anders gestructureerd. Het aantal normen is teruggebracht van 83 naar 65 normen, ingedeeld naar acht thema's. De thema's gaan zowel over het eigen functioneren van het pensioenfonds als van dienstverleners en luiden als volgt:

- Vertrouwen waarmaken
- verantwoordelijkheid nemen
- integer handelen
- kwaliteit nastreven
- zorgvuldig benoemen
- gepast belonen
- toezicht houden en inspraak waarborgen
- transparantie bevorderen

Pensioenfondsen leven de Code na op basis van het 'pas toe' of 'leg uit'-beginsel. Een pensioenfonds past de normen van de Code toe of zet in het jaarverslag gemotiveerd uiteen waarom een norm niet (volledig) is toegepast. Het fonds streeft ernaar de normen uit de Code na te leven. Daar waar niet of niet volledig aan een norm werd voldaan, werd geconcludeerd dat dit ofwel een bewuste keuze was ofwel een gevolg van omstandigheden. In de volgende gevallen wordt (deels) afgeweken van normen uit de Code:

- Norm 7: Het bestuur zorgt ervoor dat er onder belanghebbenden draagvlak bestaat voor de keuzes over verantwoord beleggen.
Motivering: in 2019 is het Maatschappelijk Verantwoord Beleggen verder uitgewerkt. De volgende stap in het proces is nagaan belanghebbenden hier verder bij betrokken kunnen worden.
- Norm 30: *Het eigen functioneren is voor het VO een continu aandachtspunt. Het VO evalueert met enige regelmaat het functioneren van het eigen orgaan.*
Motivering: de zelfevaluatie van het functioneren van het VO heeft nog niet plaatsgevonden. Dit zal in 2020 worden uitgevoerd.
- Norm 33: *In zowel het bestuur als in het verantwoordingsorgaan of het belanghebbenden-orgaan is er ten minste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder 40 jaar in. Het bestuur heeft een stappenplan om diversiteit te bevorderen.*
Motivering: aan deze norm wordt niet voldaan. Het bestuur stelt zich tot doel dat de organen een zo goed mogelijke afspiegeling vormen van deelnemers en pensioengerechtigden v.w.b. leeftijd en geslacht. Kennis, vaardigheden en professioneel gedrag blijven echter leidend. De profielschets voor een lid van het bestuur riep op tot diversiteit, echter helaas hebben zich geen vrouwelijke kandidaten aangediend. Het bestuur is voornemens in 2020 het diversiteitsbeleid verder in te vullen.

- *Norm 35: Het bestuur en het intern toezicht houden bij het opstellen van de profielschets rekening met het diversiteitsbeleid.*
Norm 37: Bij de vervulling van een vacature wordt actief gezocht naar kandidaten die passen in de diversiteitsdoelstellingen
Norm 38: Het bestuur toetst voorgedragen kandidaten mede aan de hand van diversiteitsdoelstellingen.
Motivering: Het fonds kent reeds een paritair bestuursmodel. Gezien de beperkte beschikbaarheid van (aspirant) bestuursleden is het welhaast onmogelijk om diversiteitsdoelstellingen te realiseren. Deze zijn dan ook niet vastgesteld.
- *Norm 57: Het bestuur beoordeelt ten minste eenmaal per vier jaar het functioneren van de accountant en actuaris.*
Motivering: Het functioneren van accountant en actuaris wordt niet separaat door het bestuur besproken maar komt wel bij de evaluatie van het jaarwerkproces ter sprake.

De zittingstermijn van de heer Mensing als vertegenwoordiger in het bestuur namens de pensioengerechtigden liep eind 2018 af. De heer Mensing heeft zich bereid verklaard beschikbaar te zijn voor een nieuwe zittingstermijn. Nadat uit inventarisatie bleek dat er geen andere kandidaten namens de pensioengerechtigden waren, is de heer Mensing herbenoemd voor een nieuwe zittingstermijn. Ook de zittingstermijn van de heer Bonewit namens de werkgever liep in 2018 af. De heer Bonewit is eveneens herbenoemd voor een nieuwe zittingstermijn. De heer Van Bijnen is per 1 april 2019 benoemd als bestuurslid namens de werknemers nadat hij door de Groepsondernemingsraad als kandidaat was voorgedragen. De heer Dorrestijn is per 20 december 2019 benoemd als bestuurslid. Hij vervult tevens de rol van voorzitter en is lid van de beleggingscommissie. De heer Dorrestijn volgt de heer De Vos op die per genoemde datum als bestuurslid en interim-voorzitter is afgetreden.

Binnen het Verantwoordingsorgaan is een vacature voor de vertegenwoordiger namens de werknemers aanwezig. Het bestuur is in overleg met de Groepsondernemingsraad om na te gaan hoe deze vacature kan worden ingevuld.

Taken en verantwoording

Het bestuur voert voor alle belanghebbenden van het fonds de pensioenregeling uit als “goed huisvader”, waarbij het bestuur eindverantwoordelijk is en de regie heeft over alle werkzaamheden van het fonds. Het bestuur neemt deze verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de regeling, maar heeft de werkzaamheden uitbesteed. Dit ligt vast in de ABTN en tevens is daar bepaald op welke wijze het bestuur het functioneren van de uitvoerder beoordeelt.

Het bestuur geeft inzicht in het beleid en de wijze waarop dat is uitgeoefend. Dat gebeurt enerzijds via het jaarverslag en anderzijds door in dialoog te gaan met het verantwoordingsorgaan en dus ook met de achterban. Het bestuur houdt het verantwoordingsorgaan op de hoogte van waar men mee bezig is.

Evenwichtige belangenbehartiging

Het fonds heeft te maken met tegenstrijdige belangen, waarbij het bestuur de verschillende belangen tegen elkaar moet afwegen alvorens een besluit te kunnen nemen.

Het bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van werknemers, de werkgever en pensioengerechtigden. In het kader van de evenwichtige belangenafweging dient ieder bestuurslid met de andere bestuursleden gezamenlijk de verschillende deelbelangen af te wegen zonder daarbij enkel oog te hebben voor het eigen deelbelang. Het bestuur van het fonds is zich

van dit principe bewust. Bij elk besluit gaat het bestuur na welke belangen er op het spel staan en welke risico's voor de verschillende belangen er aan dat besluit zijn verbonden.

Over besluiten wordt verantwoording aan de belanghebbenden afgelegd en kan ook het verantwoordingsorgaan van het fonds de evenwichtigheid van de belangenafweging naar behoren toetsen.

Intern Toezicht

Het intern toezicht ingevolge de invoering van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen wordt uitgevoerd door middel van een jaarlijkse visitatie. Hiertoe is een visitatiecommissie benoemd in 2017 voor een periode van 3 jaar.

Verantwoordingsorgaan

In 2019 hebben 3 vergaderingen met het verantwoordingsorgaan (VO) plaatsgevonden. De positie namens de werknemers die per eind 2017 vacant is geworden, is nog niet ingevuld.

Zaken die zijn besproken betreffen o.a. de financiële positie van het fonds, het jaarwerk 2018, de aanstelling van RiskCo als nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie, de aanstellen van a.s.r. Vermogensbeheer als nieuwe fiduciair-/vermogensbeheerder, de haalbaarheidstoets, de strategische risico's en het verandervermogen van het fonds in het kader van de toekomstbestendigheid, implementatie IORP 2 en de daarmee samenhangende invulling sleutelfunctiehouders, het uitbestedingsbeleid, invulling vacante positie bestuurslid namens de werkgever, onderzoek DNB inzake integriteitsrisico's, communicatie.

Medezeggenschap

In het bestuur is de medezeggenschap van werknemers en pensioengerechtigden geregeld door twee bestuursleden die deze groeperingen vertegenwoordigen. In het VO hebben zowel werknemers als pensioengerechtigden een vertegenwoordiger.

Communicatiebeleid

In 2019 is aan de actieve deelnemers het Uniform Pensioen Overzicht verzonden. Alle pensioengerechtigden hebben in januari 2019 bij hun uitkering een brief ontvangen met voor hen relevante informatie. In september 2019 is een informatiebulletin naar alle deelnemers van het fonds verstuurd met het verkort jaarverslag en waarin op de ontwikkelingen binnen het fonds werd ingegaan.

Bij de uitvoering van het in 2017 opgestelde communicatiebeleidsplan van het fonds wordt begrijpelijk en transparant communiceren in de uitingen van het fonds toegepast. Tevens wordt de website van het fonds meer en meer gebruikt om betrokkenen te informeren over van belang zijnde ontwikkelingen.

Deskundigheid

Tijdens de bestuursvergaderingen, bijeenkomsten van de beleggingscommissie en studiedagen zijn verschillende actuele onderwerpen uitgebreid doorgenomen.

In 2019 zijn twee awareness sessies met betrekking tot risicomanagement geweest. Tevens is een awareness-sessie gegeven door de compliance officer inzake integriteit. In 2019 heeft het bestuur een zelf-evaluatie uitgevoerd, nadat in 2018 een evaluatie onder begeleiding van een externe partij plaatsgevonden. Ook in 2020 zal het bestuur weer een zelfevaluatie uitvoeren.

Gedragscode

Het fonds heeft een eigen gedragscode. Deze code is gebaseerd op de modelgedragscode van de Pensioenfederatie. De leden van het bestuur vallen onder deze gedragscode. Na afloop van een kalenderjaar wordt aan betrokkenen gevraagd een verklaring af te geven dat de gedragscode het afgelopen jaar is nageleefd en welke nevenfuncties worden bekleed. Over 2019 is dit ook zo gebeurd. De in 2017 aangestelde compliance officer rapporteert na afloop van een kalenderjaar aan de voorzitter. In geval van incidenten wordt terstond gerapporteerd. In het verslagjaar zijn bij de compliance officer geen overtredingen van de gedragscode bekend.

Missie, visie en strategie

De missie, visie en strategie is als zodanig in de ABTN vastgelegd.

Missie: Het pensioenfonds is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregeling voor de deelnemers (dit zijn de gewezen deelnemers en gepensioneerden). Daarbij zijn aspecten als kwaliteit, risico- en kostenbewustzijn leidend.

Visie: Het bestuur stelt het belang van alle belanghebbenden (gewezen deelnemers, gepensioneerden en werkgever) centraal evenals het creëren van realistische verwachtingen. Communicatie en transparantie zijn daarbij van belang om de verwachtingen te managen en pensioenbewustzijn te creëren.

Strategie: Om de missie te kunnen uitvoeren richt het pensioenfonds zich op het handhaven van een gezonde financiële positie, het behalen van een zo goed mogelijk beleggingsresultaat tegen aanvaardbare risico's, het voeren van een kostenefficiënte en risicobewuste werkwijze en organisatie en duidelijke communicatie. Evenwichtige belangenafweging vormt hierbij het uitgangspunt.

Teneinde op zijn taak berekend te kunnen zijn dient het bestuur zich derhalve tenminste te kunnen handhaven op het niveau waarop het nu functioneert. Het pensioenfonds wil uiteindelijk zelf bepalen wat er gebeurt.

Gezien de gesloten status van het pensioenfonds is het bestuur van mening dat zelfstandig voortbestaan niet wenselijk is. Er wordt dan ook actief gezocht naar de mogelijkheden om de pensioenaanspraken en pensioenrechten onder te brengen bij een derde partij waarbij de belangen van de deelnemers voorop staan. Tevens worden in dat licht ontwikkelingen in de sector nauw gevolgd.

Premiebeleid

Als gevolg van het besluit van de werkgever om de pensioenregeling voor medewerkers van A.C. Nielsen (Nederland) B.V. met ingang van 1 januari 2015 uit te laten voeren door Stichting Pensioenfonds VNU wordt er geen premie meer in rekening gebracht bij de werkgever. Wel is in de uitvoeringsovereenkomst vastgelegd dat de uitvoeringskosten van het fonds door de werkgever worden gefinancierd. Hiervoor wordt jaarlijks een 'premie' in rekening gebracht.

Toeslagbeleid

Het bestuur heeft in 2008 het toeslagbeleid geformuleerd en vastgesteld. De ambitie is om jaarlijks de pensioenaanspraken voor ingegane en premievrije pensioenen aan te passen aan de prijsontwikkeling voor pensioenen ingegaan na 1996 en aan de loonontwikkeling voor pensioenen ingegaan voor 1996. Het bestuur heeft gekozen voor model D1 uit de toelagenmatrix. Dit betekent dat de voorwaardelijke toeslagverlening wordt gefinancierd uit overrendementen. Het bestuur beslist ieder jaar of de financiële positie van het fonds toereikend is voor het verlenen van de toeslag. Gezien de financiële positie van het fonds heeft het bestuur moeten besluiten om 1 januari 2019 en 1 januari 2020 niet tot indexatie over te gaan.

Actuariële paragraaf

Actuariële analyse

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

Actuariële analyse	2019	2018
Premieresultaat		
Premiebijdragen	445	436
Pensioenopbouw (excl. FVP)	-445	-436
Intrestresultaat	756	-4.287
Beleggingsresultaat	9.493	-1.993
Rentetoevoeging technische voorziening	135	151
Wijziging marktrente	-8.872	-2.445
Toeslag		
Sterfte		
Resultaat langlevensrisico	-	410
Resultaat kortleven	-	262
Kosten		
Beschikbaar uit premie	445	436
Beschikbaar uit uitkeringen	54	57
Pensioenuitvoeringskosten	-499	-493
Uitkeringen		
Beschikbaar uit technische voorziening	1.378	1.416
Uitkeringen	-1.378	-1.421
Mutaties / diversen	83	38
Overig	83	38
Herverzekering		
Beschikbaar uit premie	-	-
Premie risicoherverzekering	-	-
Winstuitkering risicoherverzekering	-	-
Wijziging overlevingstafel	-118	585
Wijziging ervaringssterfte		
Wijziging kostenopslag		
Totaal saldo van baten en lasten	721	-2.726

Kostendekkende, feitelijke en gedempte premie

Premies	2019	2018
Kostendekkende premie	-	-
Feitelijke premie	445	436
Gedempte premie	n.v.t.	n.v.t.

Het pensioenfonds is per 1 januari 2015 een slapend fonds waar geen opbouw van pensioenaanspraken meer plaatsvindt. De kostendekkende premie is derhalve nihil. De feitelijke premie die door de werkgever in boekjaar 2019 is betaald bedraagt € 445 duizend en bestaat uit de uitvoeringskosten gesaldeerd met de vrijval van excassokosten.

Rol en bevindingen van de certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft de opdracht om vast te stellen dat het fonds voldoet aan de vereisten vanuit artikel 126 tot en met 140 PW. De certificerend actuaris heeft daarnaast een 5 tal aandachtspunten gerapporteerd voor het volgende boekjaar.

Toekomst Pensioenstelsel. Op 1 februari 2019 stuurde de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een brief aan de Tweede Kamer waarin hij aangeeft hoe het kabinet verder gaat met voorbereidingen voor vernieuwing van het pensioenstelsel. De tien punten waarmee het kabinet aan de slag wil, sluiten grotendeels aan op de plannen uit het regeerakkoord. Veel van deze punten lijken erop gericht de weg te effenen voor een toekomstige invoering van persoonlijke pensioenvermogens met collectieve risicodeling. Het betreft nog geen concrete wetswijzigingen; op veel punten wordt nog nader onderzoek gedaan. De certificerend actuaris raadt aan deze ontwikkelingen in de gaten te houden. Hieronder enkele aandachtspunten naar aanleiding van de brief van de Minister.

- *Communicatie over pensioenvermogen* De minister wil deelnemers meer inzicht geven in de verwachte hoogte van de toekomstige pensioenuitkering. Het kabinet gaat onderzoeken hoe deelnemers voor ieder type pensioencontract kunnen beschikken over dezelfde soort informatie. Met ingang van dit najaar moet in de pensioencommunicatie al worden gewerkt met ‘scenariobedragen’ conform de URM (Uniforme Rekenmethodiek). De minister heeft tevens aangekondigd dat meer inzicht moet worden gegeven in de ingelegde premie, het behaalde rendement en het deel van het vermogen dat voor een deelnemer is gereserveerd.
- *Mogelijk maken eenmalige opname pensioenvermogen.* Het kabinet wil de opname van een beperkt deel van het pensioenvermogen op de pensioenleeftijd mogelijk maken. Gedacht wordt aan een maximum van 10%. Later dit jaar wordt een wetsvoorstel verwacht.
- *Commissie parameters.* Het rapport van de commissie is eind mei 2019 verschenen. De nieuwe parameters zijn met ingang van 1 januari 2020 van kracht geworden. Het gaat hierbij om de (maximale) waardes van onder meer inflatie, rente en beleggingsrendementen die pensioenfondsen mogen hanteren bij het berekenen van de dekkingsgraad, het vaststellen van de premiehoogte en Herstelplannen. De commissie zal tevens advies uitbrengen over de parameters in de UFR methodiek.

- Veel van de plannen van de minister moeten nog verder worden onderzocht of uitgewerkt. Voor veel punten is toegezegd dat er vóór de zomer al verdere informatie komt. Pas wanneer er sprake is van een concreet wetsvoorstel kan dit ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer. Wanneer de wetsvoorstellen worden aangenomen, dan zullen pensioenfondsen wijzigingen moeten aanbrengen in de pensioenadministratie, de communicatie en het beleggingsbeleid. Naast het vaststellen van de nieuwe parameters lijken de plannen rond de opname van een bedrag ineens en pensioencommunicatie het verst gevorderd.
- *Evaluatie Wet aanpassing FTK*. In 2018 heeft de evaluatie van het Financieel Toetsingskader plaatsgevonden. Minister Koolmees heeft aangegeven dat de evaluatie laat zien dat de beoogde doelen in belangrijke mate zijn gerealiseerd. Samen met pensioenfondsen en toezichthouders wil minister Koolmees overleggen hoe minder fundamentele aspecten effectiever en doelmatiger kunnen worden ingericht. Concreet gaat dat om de reikwijdte van de beleidsdekkingsgraad, de berekeningswijze van de reële dekkingsgraad en de technische vormgeving van de haalbaarheidstoets. Wij raden aan deze ontwikkelingen nauwlettend te volgen.

Oordeel van de certificerend actuaris over de financiële positie

In zijn actuariële verklaring heeft de certificerend actuaris geoordeeld dat voldaan is aan de artikelen 126 tot en met 140 PW, met uitzondering van artikelen 131 en 132 omdat het pensioenfonds niet beschikt over het minimaal vereist eigen vermogen.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

De vermogenspositie van het pensioenfonds beoordeelt de certificerend actuaris als slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Uitkomsten van de solvabiliteitstoets

Onder het FTK is het 'vereist eigen vermogen' het vermogen dat hoort bij de zogeheten evenwichtssituatie van het pensioenfonds. In die evenwichtssituatie is het eigen vermogen zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgestelde zekerheidsmaat van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen één jaar over minder middelen beschikt dan nodig om te kunnen voldoen aan de onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Met andere woorden, de kans dat het pensioenfonds zich één jaar later in een situatie van onderdekking bevindt, is kleiner dan of gelijk aan 2,5%.

De toezichthouder, DNB, heeft een gestandaardiseerde methode vastgesteld om te toetsen of er voldoende eigen vermogen aanwezig is: de standaardtoets. De standaardtoets meet voor een aantal risicofactoren het mogelijke (negatieve) effect (in euro's) op het eigen vermogen. Omdat de resultaten van de standaardtoets afhankelijk zijn van marktomstandigheden en het risicoprofiel van de aanwezige beleggingen, fluctueren ze in de loop van de tijd.

De vereiste solvabiliteit op basis van deze toets bedraagt ultimo 2019 € 14.755 duizend (2018 € 13.051 duizend). Het feitelijke eigen vermogen van het pensioenfonds ultimo 2019 bedraagt € 1.212 duizend (ultimo 2018 € 491 duizend). Hiermee is het eigen vermogen van het pensioenfonds lager dan het vereist eigen vermogen.

Uitvoeringskosten

Pensioenbeheer

De in 2019 door het fonds gemaakte kosten, exclusief de vermogensbeheerkosten bedragen € 499 duizend. Deze kosten laten zich als volgt uitsplitsen:

Kosten pensioenbeheer (in duizenden euro's)	2019	2018
Bestuurskosten	99	84
Administratiekosten berekend door derden	99	109
Accountantskosten	20	20
Certificerende actuaris	14	14
Adviserende actuaris	120	129
Overige advisering	112	108
Contributies en bijdragen	10	10
Dwangsommen en boetes	-	-
Overige kosten	25	19
Totaal	499	493

De kosten van 2019 (€ 499 duizend) zijn licht gestegen ten opzichte van de kosten van 2018 (€ 493 duizend). De stijging van de post bestuurskosten is o.a. het gevolg van de aanstelling van een extern bestuurslid en de aangepaste vergoeding voor bestuursleden conform het beloningsbeleid. De post administratiekosten is gestegen door de eenmalige vergoeding van de transitie van de vorige pensioenuitvoeringsorganisatie Conduent/Buck naar RiskCo per 1 januari 2020. De stijging van de post adviserende actuaris wordt met name veroorzaakt omdat er in 2019 een aantal losse projecten zijn uitgevoerd waaronder de advisering inzake de voorbereiding op de IORP II wetgeving en aanpassing statuten.

De kosten pensioenbeheer in euro per deelnemer bedraagt voor 2019 € 4.940 (2018: € 4.740). Hierbij zijn conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie als deelnemers geteld, de actieve deelnemers, inclusief arbeidsongeschikte deelnemers (4), en de gepensioneerden (97).

Gezien het grote aantal slapers in het fonds vanaf boekjaar 2015 is er tevens een berekening gemaakt van de kosten per deelnemer, inclusief slapers. De kosten per deelnemer, inclusief slapers, voor 2019 bedraagt € 1.094 (2018: € 1.031). De ontwikkeling van de pensioen en uitvoeringskosten over de afgelopen 5 jaar zijn in de kerncijfers zowel inclusief als exclusief slapers opgenomen.

Uitvoeringskosten vermogensbeheer

De kosten van vermogensbeheer krijgen steeds meer maatschappelijke aandacht. Stichting Pensioenfonds AC Nielsen streeft naar een transparante weergave van de vermogensbeheerkosten.

De kosten van vermogensbeheer kunnen als volgt worden onderverdeeld

(weergegeven in duizenden euro's).

Pensioenuitvoering kosten vermogensbeheer	2019	2018
Beheerskosten	265	129
Performance gerelateerde kosten	-	-
Kosten bewaarloon	22	19
Kosten vermogensadviseurs	113	112
Totaal	400	260
Gemiddeld belegd vermogen	65.097	61.239
Basispunten kosten	61	42

De kosten 2019 zijn sterk gestegen ten opzichte van 2018. De verwachting is dat de pensioenuitvoeringskosten inzake vermogensbeheer de komende jaren op een vergelijkbaar niveau zullen blijven.

De kosten voor het vermogensbeheer kunnen niet op zichzelf worden gezien en een eenvoudige kostenratio geeft onvoldoende basis voor de vraag of de kosten passend zijn. Voor die beoordeling moet de relatie worden gelegd tussen kosten, risicoprofiel, rendement en de beleggingsovertuigingen van het fonds.

Transactiekosten

Transactiekosten (in duizenden euro's)	2019	2018
Transactiekosten	49	11
Gemiddeld belegd vermogen	65.097	61.239
Basispunten kosten	8	2

De transactiekosten in 2019 zijn gestegen ten opzichte van 2018. De verwachting is dat ook de transactiekosten de komende jaren op een vergelijkbaar niveau zullen blijven.

Risicoparagraaf

Nadat het in 2017 opnieuw vastgestelde integraal risicomanagementbeleid (IRM) in 2018 verder is ingevuld met een actualisatie van de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA), is in de tweede helft van 2019 gestart met een verdieping van het risicomanagement. Zo is o.a. de risicoanalyse opnieuw vastgesteld (hoe groot zijn de risico's) en is de risicohouding nader beschreven (welke blootstelling aan de gedefinieerde risico's is wenselijk en acceptabel). Doel daarbij is een volgende stap te zetten om te komen tot een volwaardig integraal risicomanagementproces. Het IRM-beleid start met de risicostrategie van het fonds.

Risicostrategie

Een risico is iedere mogelijke gebeurtenis die van invloed is op het realiseren van de missie, visie, strategie en doelstellingen van het fonds. Voor een financiële instelling zoals een pensioenfonds behoort het bewust aangaan en beheersen van financiële risico's tot de kerntaken van het pensioenfonds. Daarnaast heeft het fonds te maken met een groot aantal niet-financiële risico's. IRM is het middel dat zorgt voor optimale aansluiting tussen daadwerkelijke en gewenste blootstelling aan risico's. Het is daarmee tevens een middel bij het behalen van de missie, visie, strategie en doelstellingen en een middel om verantwoording af te leggen over gemaakte keuzes. De missie, visie, strategie van het fonds is beschreven in de ABTN.

Management van risico's draait niet om het uitsluiten van alle mogelijke risico's, maar om het vinden van een balans tussen kansen benutten (bewust risico's nemen) en bewust risico's verminderen, vermijden of overdragen. Hiertoe dient een afweging te worden gemaakt tussen de kosten en de opbrengst van risicobeheersing. De daadwerkelijke blootstelling aan risico dient zoveel mogelijk aan te sluiten op de gewenste blootstelling. De risicostrategie van het fonds is bedoeld om dit te bereiken. De risicostrategie omvat enkele uitgangspunten en randvoorwaarden voor effectief IRM.

Navolgend wordt achtereenvolgens ingegaan op de volgende onderwerpen:

- Governance structuur en AO/IC;
- Integrale benadering;
- Cultuur en risicobewustzijn;
- Compliance.

Tot slot worden – bij wijze van samenvatting – de doelstellingen van IRM beschreven.

Governance structuur en AO/IC

De basis voor effectief IRM van het fonds is een heldere en passende verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het is van belang dat voor alle risicocategorieën helder is wie verantwoordelijk is, wie toeziet op die verantwoordelijkheid en hoe daarover wordt gerapporteerd. Hiertoe is op basis van het zogenaamde principe van 'Three Lines of Defence' onderscheid gemaakt naar risico-eigenaren (1^e lijn), controlefunctie (2^e lijn) en interne audit (3^e lijn) voor diverse risicogebieden. Hierbij worden tevens de sleutelfuncties risicobeheer, actuariële functie en interne audit beschreven.

Verder is een goede administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) een essentiële vereiste voor effectief IRM. Administratieve organisatie omvat onder meer het vaststellen en documenteren van alle processen en procedures binnen de organisatie van het fonds waarbij de controle technische functiescheidingen voldoende in de organisatie zijn ingebouwd. Interne controle betreft het stelsel van maatregelen om ervoor te zorgen dat de processen juist en volledig (conform de beschrijvingen) worden uitgevoerd, zodat (opzettelijke) fouten (bijna altijd) worden voorkomen. Om risico's adequaat te beheersen is een effectief intern

controlemechanisme noodzakelijk. Het bestuur acht het van belang dat risicobeheersing is geïntegreerd in de organisatie, dagelijkse uitvoering- en besluitvormingsprocessen en heeft de afgelopen jaren stappen gezet om het IRM raamwerk verder te ontwikkelen. Bijvoorbeeld door de ontwikkeling en documentatie van beleidsdocumenten ten aanzien van specifieke risicocategorieën, maar ook door het uitvoeren van risico assessments met betrekking tot niet-financiële risico's en de inrichting van een strategisch IRM kader en –proces dat leidt tot een systematische risicoanalyse. De uitkomsten en uitwerking van de risico assessments zijn opgenomen in het separate risicoregister.

Governance structuur en AO/IC betekent ook dat er sprake moet zijn van duidelijke en effectieve rapportagelijnen die passen bij de verantwoordelijkheids- en organisatiestructuur. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor alle risico's waaraan Het fonds is blootgesteld en dient derhalve grip te hebben op de risico's, zowel binnen het fonds als bij de uitbestedingspartners. Het bestuur zit op enige afstand van de uitvoering en in control zijn op afstand kan alleen met de juiste informatie. Het is daarom essentieel dat het bestuur beschikt over tijdige, volledige en betrouwbare informatie om adequaat te kunnen ingrijpen als dat nodig is. In het kader van informatievoorziening wordt de inhoud, vorm, frequentie en tijdstip van rapportages door het bestuur vastgesteld en vastgelegd. Dit betreft ook de informatie vanuit de (uitbestede) uitvoering. Hiertoe worden concrete afspraken met uitbestedingspartners gemaakt en vastgelegd en worden rapportages gevraagd waaruit blijkt hoe afspraken worden nageleefd. Met betrekking tot het 'totaalbeeld' van de verschillende risico's waaraan het fonds wordt blootgesteld speelt de sleutelfunctie risicobeheer een belangrijke coördinerende en overkoepelende rol. De houder van de sleutelfunctie moet derhalve toegang hebben tot alle informatie die noodzakelijk is om de functie te kunnen uitoefenen.

Tot slot wordt opgemerkt dat de governance structuur en interne controlemechanisme proportioneel worden ingericht, rekening houdend met de omvang en interne organisatie van het fonds, alsmede de omvang, de aard, de schaal en de complexiteit van de werkzaamheden.

Integrale benadering

Een andere vereiste voor effectief IRM is dat – zoals de naam zegt – sprake moet zijn van een integrale benadering. Risico's doen zich voor over de volledige breedte van de uitvoering van de kernwerkzaamheden: vanaf het innen van de eerste pensioenpremie, het administreren van de pensioenaanspraken en –rechten, het beleggen van het vermogen tot en met het verrichten van de laatste pensioenuitkering. Anderzijds doen risico's zich voor binnen de verschillende lagen van de organisatie: vanaf het bestuur tot de pensioenadministratie. Een randvoorwaarde voor goed IRM is daarom een integrale benadering.

Integraal betekent hierbij:

- Geïntegreerd in de dagelijkse uitvoering- en besluitvormingsprocessen;
- met betrekking tot de verschillende lagen van de organisatie;
- met het overzicht over het geheel van risico's;
- rekening houdend met de onderlinge samenhang van (sommige) risico's.

Deze integrale benadering is onderdeel van de IRM governance, -proces en –beleid. De integrale risicorapportage is gebaseerd op het totaal van alle geïdentificeerde risico's waarin rekening wordt gehouden met onderlinge samenhang van risico's.

Cultuur en risicobewustzijn

Een andere te benoemen vereiste voor effectief IRM is een open cultuur binnen de organisatie waarin sprake is van risicobewustzijn. Iedereen moet over risico's kunnen praten zonder zich bedreigd te voelen. Het creëren van een open risicocultuur en –bewustzijn begint bij het bestuur ('tone at the top'). Het expliciet maken van de risicohouding voor zowel financiële als niet-

financiële risico's draagt daar aan bij. Daarnaast is IRM een standaard item op de agenda van de bestuursvergadering. Het periodiek bespreken van risicorapportages en de periodieke evaluatie van het IRM dragen eveneens bij aan het risicobewustzijn van het bestuur.

Maar het gaat ook om risicobewustzijn bij de uitvoering. Bijvoorbeeld door risico's, controles en de rapportages hierover een vast onderdeel te laten zijn van de afspraken die gelden bij de uitvoering. Het risicomangement kan pas succesvol zijn als de gehele organisatie – van bestuur tot uitvoering – verantwoordelijkheid neemt voor het beheersen van risico's.

Compliance

In wet- en regelgeving zijn verschillende eisen opgenomen waaraan het risicomangement moet voldoen. Compliant zijn aan wet- en regelgeving op het gebied van risicomangement is daarmee ook een belangrijke randvoorwaarde waaraan IRM moet voldoen.

Doelstelling IRM

Het doel van IRM is:

- Inzichtelijk maken in welke mate risico wenselijk/acceptabel is;
- inzicht geven in de verschillende risico's;
- overzicht bieden van de risico's om prioriteiten te kunnen stellen;
- mogelijkheden bieden om te risico's te beheersen tot naar een wenselijk niveau.

Scheiding van verantwoordelijkheden

De basis voor het inrichten van het IRM van het fonds is een heldere en passende verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Hierbij wordt, gebaseerd op het zogenaamde principe van 'Three Lines of Defence', onderscheid gemaakt naar risico-eigenaren (1^e lijn), controlefunctie (2^e lijn) en interne audit (3^e lijn). Het is wettelijk niet verplicht om de governance van het fonds te baseren op het 'Three Lines of Defence' model. Het is wel de achterliggende gedachte bij de drie sleutelfuncties die wettelijk wel verplicht zijn. Dit volgt uit de IORP II-wetgeving. Dit is een Europese pensioenfondsenrichtlijn op het gebied van governance, risicobeheersing, rapportage, uitbesteding, beloningsbeleid en communicatie. De richtlijn is omgezet in lokale wetgeving. Het betreft de sleutelfuncties risicobeheer, actuariële en interne audit. De risicobeheerfunctie en actuariële functie zijn beide onderdeel van de controlefunctie (2^e lijn). De interne audit functie vormt de 3^e lijn. Bij de invulling van de sleutelfuncties is een aantal uitgangspunten van toepassing.

Bestuursverantwoordelijkheid

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het IRM en verantwoordelijk voor een passende beheersing van alle risico's waarmee het Fonds wordt geconfronteerd. Vanuit die verantwoordelijkheid dient het bestuur zorg te dragen voor de inrichting van de governance organisatie en de sleutelfuncties. Het vervolg van dit hoofdstuk beschrijft dit.

Naast de governance dient het bestuur zorg te dragen voor de inrichting van een IRM-proces dat leidt tot een systematische risicoanalyse. Dit IRM-proces bestaat uit de volgende stappen:

- **Attitude:** hoeveel risico is wenselijk of acceptabel (gebaseerd op de generieke missie, visie, strategie en doelstellingen)?
- **Identificatie:** met welke risico's wordt het pensioenfonds geconfronteerd?
- **Analyse:** hoe groot worden deze risico's ingeschat?

- **Behandeling:** ingeschatte risico afzetten tegen attitude (past het risico binnen de risicohouding), valideren en prioriteren, handelingsopties overwegen (beheersen, overdragen, vermijden of accepteren), formulering van gewenste beheersingsniveau, kosten/baten afweging, concrete acties definiëren ter implementatie van beheersmaatregelen;
- **Evaluatie:** om continue verbetering van het IRM-proces te bereiken is een periodieke (jaarlijkse) evaluatie van de werking van het IRM noodzakelijk. De evaluatie kan worden gezien als de laatste stap van een herhalend proces.

Risico-eigenaar

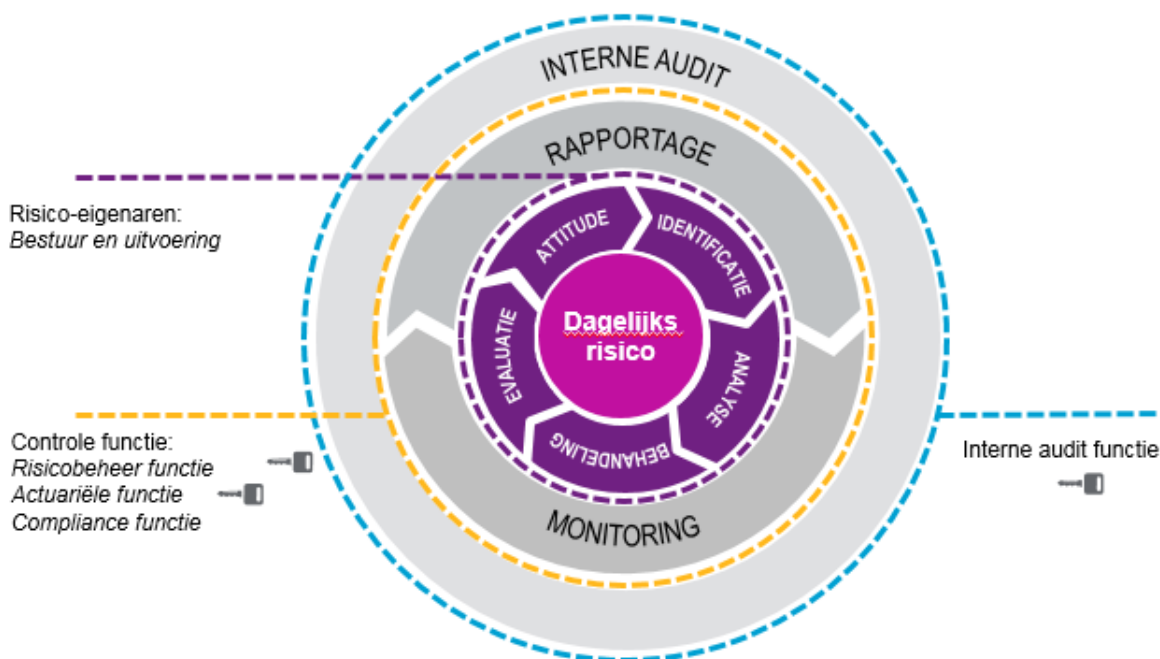
Een risico-eigenaar is een rol of individu verantwoordelijk voor een bepaald risico en de rapportage hierover. De risico-eigenaar is verantwoordelijk voor het beheren en beheersen van alle aspecten van het risico, waaronder de implementatie van de beheersmaatregelen. De risico-eigenaren zijn onderdeel van het bestuur en/of de uitvoering en vormen samen de 1^e lijn.

Controlefunctie

De controlefunctie beoordeelt, monitort, rapporteert over het risicobeheersysteem en heeft een adviserende en initiërende rol met betrekking tot het risicobeheer. Deze verantwoordelijkheid dient gescheiden te zijn van de verantwoordelijkheid van de risico-eigenaar. De sleutelfuncties risicobeheer en actuariel zijn onderdeel van de controlefunctie. Daarnaast worden taken binnen de controlefunctie uitgevoerd door verschillende functies (compliance officer), de risicocommissie binnen de organisatie (en First Pensions, die de financiële risicorapportage opstelt. In het vervolg van dit hoofdstuk wordt dit nader uiteengezet. Samen vormen zij de 2^e lijn.

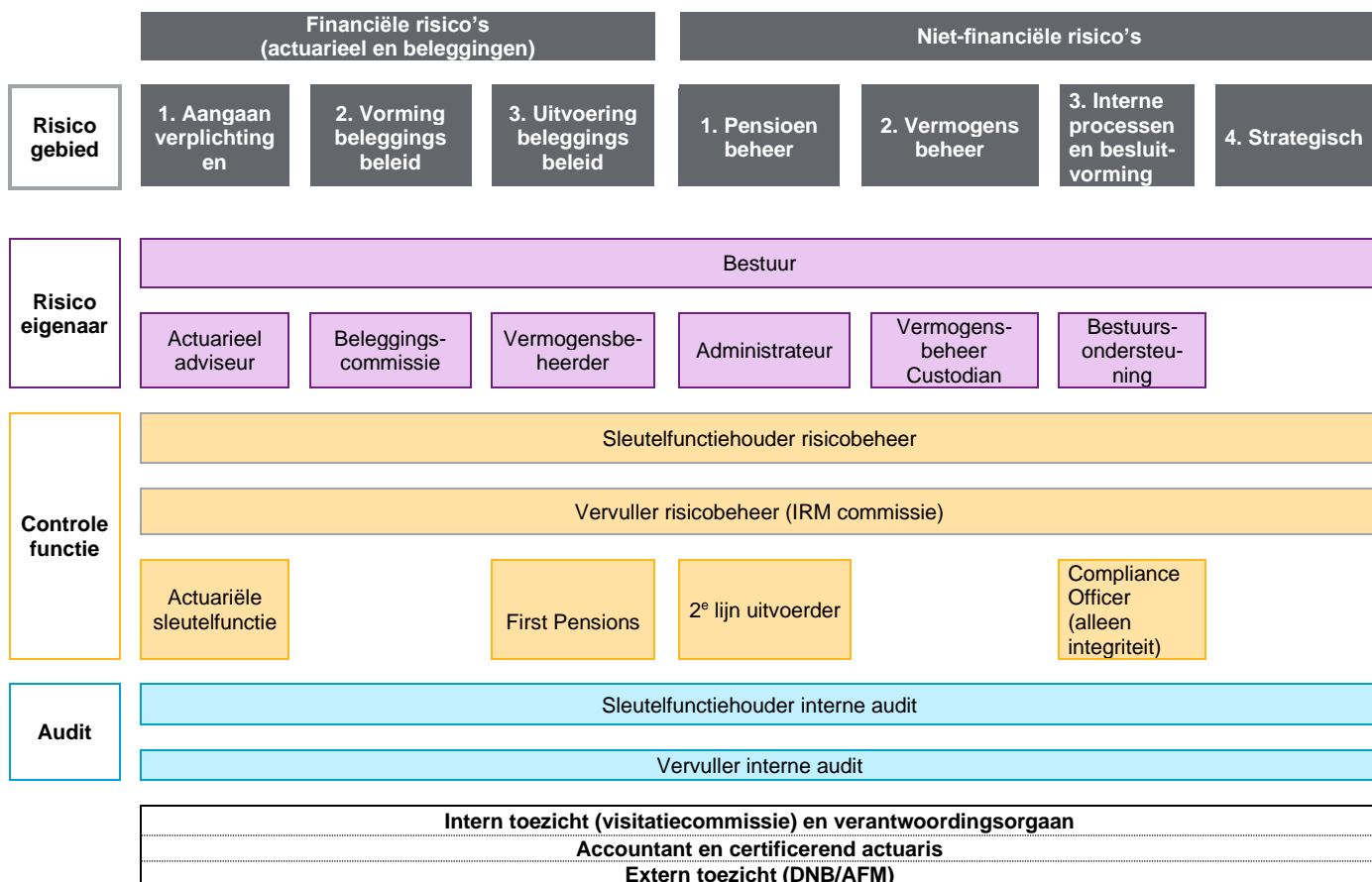
Interne auditfunctie

De interne auditfunctie kan periodiek de adequaatheid en doeltreffendheid van de interne controle evalueren. Deze functie wordt ingevuld door de sleutelfunctiehouder interne audit en vormt de 3^e lijn.

Figuur 1 Het IRM proces en het onderscheid naar verantwoordelijkheden

In onderstaande figuur is de IRM governance structuur van het Fonds schematisch samengevat.

De uitgevoerde risicoanalyse heeft aangetoond dat een aantal risico's specifieke aandacht behoeven. Het betreft de volgende risico's:

- IT- risico. Het fonds heeft een concept IT-beleid opgesteld, dat in 2020 definitief zal worden gemaakt en vastgelegd. Vanaf dat moment kan het IT-beleid van uitbestedingspartners worden afgezet tegen eigen strategie en is monitoring op basis van eigen uitgangspunten en criteria mogelijk. Dit sluit goed aan bij de nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie en de nieuwe fiduciair-/vermogensbeheerder die zijn aangesteld per 1 januari 2019 respectievelijk 1 mei 2019.
- Governance risico: continuïteit van het bestuur en het verantwoordingsorgaan. Ondanks de aanstelling van Peter Dorrestijn als bestuurslid, waarmee het bestuur op volledige sterkte is, blijft dit een aandachtspunt. Inmiddels bestaat het bestuur uit twee externe bestuurders, één interne bestuurder en een vertegenwoordiger namens de gepensioneerden. Als in de nabije toekomst een vacature in het bestuur ontstaat, zal overwogen moeten worden om verder invulling van het bestuur met externe/professionele bestuurders te realiseren. In het Verantwoordingsorgaan is al langere tijd de positie van lid namens de deelnemers vacant. Tot op heden is het niet mogelijk geweest deze vacature in te vullen.

De genoemde risico's zijn door het bestuur onderkend en zullen waar nodig worden opgevolgd.

Ontwikkelingen risicomanagement

De in 2019 ingestelde risicocommissie heeft een IRM-jaarplan opgesteld waarin alle activiteiten op het gebied van risicomanagement zijn opgenomen. In de loop van 2019 is gestart met de uitvoering van de onderwerpen vermeld in het jaarplan. Dit loopt door in 2020.

Zoals eerder vermeld in de tweede helft van 2019 is een verdieping van het IRM gestart. Het bestuur ziet dit als een verdere ontwikkeling van het risicomanagement en een volgende stap in het IRM-proces.

Tenslotte is in 2019 de eerder gestarte voorbereidingen voor de implementatie van IORP II-wetgeving verder uitgewerkt. De richtlijn is omgezet in lokale wetgeving. Het fonds heeft in dit kader de vereiste sleutelfuncties (functionarissen die eindverantwoordelijk zijn voor de uitoefening van taken op het gebied van risicobeheer, actuariaat en interne audit) ingevuld en in vervolg daarop de benodigde fondsdocumenten hierop aangepast. Bij de implementatie van deze wetgeving is ervoor gekozen om het bestaande 'three lines of defense'-model te handhaven. De IORP II - wetgeving is per 13 januari 2019 van kracht geworden. De sleutelfunctie houder Actuarieel wordt ingevuld door de certifierend actuaaris van het fonds. De sleutelfunctiehouders risicobeheer en interne audit zullen worden ingevuld door twee bestuursleden. De sleutelfunctiehouders zullen uiterlijk op 1 september 2020 worden benoemd, na toetsing door DNB.

Pensioenwet

Met het oog op de wijziging van de status van het fonds per 1 januari 2015 is het pensioenreglement gewijzigd. De belangrijkste aanpassingen in het pensioenreglement betreffen:

- Geen deelnemers meer en geen opbouw van pensioenaanspraken;
- Onderscheid in gewezen deelnemers: gewezen deelnemers die nog een dienstverband hebben met de werkgever en gewezen deelnemers die geen dienstverband met de werkgever meer hebben;
- Er worden alleen uitvoeringskosten aan de werkgever in rekening gebracht.

Uitvoeringsovereenkomst

De uitvoeringsovereenkomst is in 2015 vernieuwd en ondertekend door de werkgever. Dit naar aanleiding van de nieuwe status van het fonds en het nFTK. In de uitvoeringsovereenkomst is onder andere bepaald dat de werkgever een bijstortverplichting heeft indien op basis van de regels van het nFTK blijkt dat als het fonds niet meer tijdig kan herstellen en genoodzaakt is een korting uit te voeren. Tevens is bepaald dat de werkgever de uitvoeringskosten van het fonds zal financieren. De uitvoeringsovereenkomst is ingegaan op 1 januari 2015 en heeft een looptijd van onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 6 maanden die ingaat op 1 juli van enig jaar.

Toeslag slapersrechten en ingegane pensioenen

De pensioenregeling die door het fonds wordt uitgevoerd kent een voorwaardelijk toeslagbeleid. Het bestuur stelt jaarlijks vast of en in hoeverre een toeslag kan worden verleend. Basis voor dit besluit vormt het beleidskader zoals verwoord in de notitie toeslagbeleid, de financiële gesteldheid van het fonds en het advies van de adviserend actuaaris.

Per 1 januari 2019 zijn de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenaanspraken van gewezen deelnemers niet verhoogd.

Gegeven de financiële situatie van het fonds zijn de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenaanspraken ook per 1 januari 2020 niet verhoogd.

Visitatiecommissie

In het kader van intern toezicht is eind 2013 besloten een visitatiecommissie te benoemen. Met ingang van het verslagjaar 2017 is een nieuwe visitatiecommissie benoemd voor drie jaar. De visitatie vindt jaarlijks plaats. Er is een samenvatting van het verslag opgenomen in dit jaarverslag. Het rapport van de visitatiecommissie is opgenomen op pagina 42.

Wet versterking bestuur

Vanwege de Wet versterking bestuur pensioenfondsen, die in augustus 2013 in werking trad, heeft voorafgaand aan het verslagjaar besluitvorming plaatsgevonden over het bestuursmodel. Eind december 2013 heeft het bestuur besloten te kiezen voor het paritair bestuursmodel waarin 2 deelnemers zitting hebben namens de werkgever, 1 namens de werknemers en 1 namens de pensioengerechtigden.

Een bestuurslid vormt samen met de voorzitter het Dagelijks Bestuur dat verantwoording aflegt aan het bestuur van het fonds. Er is een reglement Dagelijks Bestuur opgesteld waarin o.a. de taken en verantwoordelijkheden zijn opgenomen.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit 3 leden (1 lid namens de werkgever, 1 lid namens de werknemers en 1 lid namens de pensioengerechtigden). De positie namens de werknemers is vacant.

Het Intern Toezicht is ingevuld door de aanstelling van een visitatiecommissie. Er is een reglement Intern Toezicht vastgesteld.

In 2015 heeft het fonds het reglement aangepast aan het besluit van de werkgever om de pensioenregeling per 1 januari 2015 niet meer door het fonds maar door Stichting Pensioenfonds VNU uit te laten voeren. Per 1 januari 2020 is de pensioenregeling van Stichting Pensioenfonds VNU ondergebracht bij Aegon en is een nieuwe pensioenregeling van kracht geworden voor medewerkers van A.C. Nielsen (Nederland) B.V.

Gebeurtenissen in 2019 en vooruitblik 2^e helft 2020

Toekomstbestendigheid en toekomstscenario's

De toekomstbestendigheid van het fonds die reeds in 2017 verder is onderzocht door de strategische risico's en het verandervermogen in kaart te brengen stond ook in 2019 op de agenda van het bestuur. Specifieke aandacht is besteed aan een aantal kwetsbaarheden die het fonds kent: de financiële positie, kosten en governance (bemensing fondsorganen).

Het risicomanagementbeleid dat in 2018 verder is ontwikkeld – ook met het oog op de implementatie van IORP II – heeft geresulteerd in een geactualiseerd integraal risicomanagementproces, waarbij naast een nadere invulling van de systematische integriteitsrisicoanalyse de uitwerking van IORP II is opgenomen. In de tweede helft van 2019 is gestart met een verdieping van het risicomanagement, teneinde een volgende stap te zetten om te komen tot een volwaardig integraal risicomanagementproces. Doel was vastlegging van de nadere invulling en uitwerking van de IRM processtappen. Dat is in de vorm van een assessment met het bestuur doorlopen. Het bestuur ziet dit als een verdere ontwikkeling van het risicomanagement en een volgende stap in het IRM-proces.

In 2019 is als onderdeel van het risicomanagementbeleid de systematische risico intergriteitsanalyse (SIRA) verder uitgewerkt en waar nodig aangevuld. In dat kader heeft er ook een awareness-sessie met het bestuur plaatsgevonden.

Naar aanleiding van de opzegging van de overeenkomst voor uitvoering van de pensioenadministratie door Buck (Conduent) per 31 december 2018 heeft het bestuur na een intensief selectietraject RiskCo per 1 januari 2019 aangesteld als pensioenuitvoeringsorganisatie voor het fonds. De transitie van Buck naar RiskCo is soepel verlopen.

Nadat in het najaar van 2018 eveneens was gestart met het selectietraject van een nieuwe fiduciair-/vermogensbeheerder is a.s.r. Vermogensbeheer (ASR) aangesteld als fiduciair-/vermogensbeheerder per 1 mei 2019 en Caceis (voorheen Kasbank) als custodian. De overgang van Theodoor Gilissen naar Caceis is voorspoedig verlopen.

Het communicatiebeleidsplan dat is vastgesteld voor de periode 2017-2020 is verder uitgevoerd. De website van het fonds speelt daarin een belangrijke rol. In 2020 zal worden onderzocht op welke wijze de website kan worden gebruikt voor meer communicatie-uitingen en de dialoog met de deelnemer. Tevens zal een nieuw beleidsplan voor de volgende jaren worden opgesteld.

Tenslotte is in 2019 de verdere implementatie van IORP II voorbereid. Dit heeft ertoe geleid dat uiteindelijk de sleutelfunctiehouders Risicobeheer en Interne Audit intern zullen worden ingevuld door bestuursleden. De sleutelfunctiehouder actuaariaat wordt door de certificerend actuaaris ingevuld. De vervulling van deze sleutelfunctiehoudersrollen zal door externe partijen worden uitgevoerd. Inmiddels is over de opzet hiervan goedkeuring van de toezichthouder (DNB) ontvangen, en zullen de sleutelfunctiehouders worden aangemeld bij DNB voor toetsing.

Begin 2020 hebben er ontwikkelingen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie van het pensioenfonds plaatsgevonden die een ernstige impact kunnen hebben op de continuïteit van de dienstverlening van de pensioenuitvoeringsorganisatie. Het pensioenfonds heeft hierover overleg gehad met De Nederlandsche Bank.

Vanuit de pensioenfondsen, die gebruik maken van de dienstverlening van dezelfde pensioenuitvoeringsorganisatie, is nadat de problemen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie bekend werden een werkgroep opgericht om gezamenlijk op te trekken. In de werkgroep vindt momenteel overleg en onderzoek plaats hoe de continuïteit van de uitvoering van de pensioenregelingen kan worden gewaarborgd. Hiervoor worden verschillende scenario's uitgedacht. Ook vanuit de pensioenuitvoeringsorganisatie wordt aandacht besteed aan continuïteit van de dienstverlening.

De impact van de huidige ontwikkelingen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie op de continuïteit van de dienstverlening kan op dit moment nog niet bepaald worden. Het pensioenfonds heeft voor zover mogelijk maatregelen getroffen om de continuïteit van de pensioenen in boekjaar 2020 te waarborgen.

Maatregelen omtrent Covid-19

Evenals alle andere pensioenfondsen is ook Pensioenfonds AC Nielsen hard geraakt door de globale crisis die is ontstaan als gevolg van Covid-19.

Het bestuur van het fonds heeft hierop gereageerd door contact op te nemen met de belangrijkste uitbestedingspartijen - RiskCo en a.s.r. Vermogensbeheer - en na te gaan welke maatregelen zij hiervoor hebben getroffen. De wijze waarop deze partijen maatregelen hebben genomen geeft het bestuur voldoende comfort dat continuïteit van de uitvoeringsprocessen is geborgd. In de praktijk merken wij ook dat alle uitvoeringsprocessen normale doorgang vinden.

Daarnaast wordt wekelijks door Sprenkels & Verschuren (S&V) de geschatte actuele dekkingsgraad berekend en aan het bestuur verzonden. Het bestuur heeft in het begin van de crisis onderzocht of een put-optie strategie zinvol was als maatregel om het neerwaarts risico van zakelijke waarden te beperken. De kosten en uitvoerbaarheid hiervan waren echter dusdanig dat de maatregel niet is geëffectueerd. Ook heeft de beleggingscommissie een aantal contactmomenten gehad om na te gaan of bijstelling van (bepaalde categorieën binnen) de beleggingsportefeuille noodzakelijk was. Het bestuur zal in de loop van 2020 crisisscenario's uitwerken en besluitvormingsprocedures vastleggen, zodat zij bij mogelijke toekomstige crises sneller op de ontwikkelingen kan reageren. Dit is eveneens van belang door de onzekerheid inzake ontwikkelingen van beleggingen en de marktrente, hetgeen gevolgen kan hebben voor de beleidsdekkingsgraad in de komende maanden.

Tevens is de sponsor door de voorzitter geïnformeerd over de situatie van het fonds in relatie tot deze crisis.

Tenslotte is er telefonisch contact geweest met de toezichhouder (DNB) waarin de situatie is besproken. Vergaderingen van het bestuur en de beleggingscommissie vinden conform planning maar nu digitaal plaats.

Besluit inzake toeslagverlening per 1 januari 2020

Gegeven de financiële situatie van het fonds is in december 2019 het besluit genomen om de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenaanspraken per 1 januari 2020 niet te verhogen.

Diemen, 29 juni 2020

P. Dorrestijn

P. Bonewit

W. Mensing

R. van Bijnen

4. VERSLAG VERANTWOORDINGSORGAAN

A. Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen en Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan (hierna te noemen VO) van de Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. is in 2009 ingesteld. Het VO richt zich op de belangen van alle deelnemers aan de pensioenregeling van de Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V.

De taakstelling van het VO is vastgelegd in het reglement VO (versie 1-1-2020).

In het VO hebben vertegenwoordigers zitting namens werkgever, werknemers en de pensioengerechtigden. Het VO is als volgt samengesteld:

1. Namens de werkgever Marc Deij, sinds juli 2017 (Marc is meer dan 10 jaar bestuurslid geweest); Marc vervult tevens de secretaris functie.
2. Namens de pensioengerechtigden Wiebe Schukken; per 2018 herbenoemd voor 4 jaar, Wiebe vervult de functie van voorzitter VO.
3. Namens werknemers (vacature), sinds 2018.

Het dagelijks bestuur van het pensioenfonds is wederom actief met werving.

B. Overleg met het Bestuur; informatieverstrekking

Het bespreken en opvolgen van actiepunten van het VO met het bestuur, vindt planmatig plaats aan de hand van een jaarkalender. In 2019 hebben 3 vergaderingen met het VO plaatsgevonden (22 maart, 28 mei en 7 oktober).

In vervolg op de strategische verkenning over uitbesteding alternatieven, is het standpunt van de werkgever: (voorlopige) continuering van de huidige situatie als gesloten fonds. De uitvoeringsovereenkomst, met bijstortingsverplichting van de werkgever, is nog steeds geldig.

Met instemming is kennisgenomen van de benoeming van Raymond van Bijnen als 'bestuurslid namens de werknemers'. In verband met het beëindigen van het bestuurslidmaatschap, tevens interim-voorzitter, van Bob de Vos, is kennis gemaakt met beoogd (extern) voorzitter Peter Dorrestijn. Het VO gaf positief advies over de benoeming van deze ervaren pensioendeskundige.

Met instemming is kennisgenomen van de overgang naar de nieuwe partners op het gebied van pensioenuitvoering (RiskCo) resp. het vermogensbeheer (a.s.r. Vermogensbeheer).

Dit geldt ook voor maatregelen van het bestuur om de kosten van controle, advies en beleggingen (verder) te verlagen.

De beleggingsbeginselen zijn 'herijkt'. Tevens is een roadmap opgesteld die een strategische kalender vormt voor de beleggingscommissie. In de roadmap zijn de activiteiten m.b.t. de beleggingen voor het komend jaar vastgelegd. Deze wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld.

Het VO heeft ingestemd met actualisering van de Fonds statuten en Huishoudelijk reglement.

Het VO is akkoord gegaan met keuze van het Intern Toezicht en herbenoeming visitatiecommissie voor 2020. Op 7 februari 2020 is kennisgenomen van hun belangrijkste bevindingen en aanbevelingen.

Het concept Jaarverslag 2019 is op 13 mei 2020 ter beschikking gesteld. Op 3 juni 2020 heeft het VO van het Dagelijks Bestuur antwoorden gekregen op de door hen gestelde vragen over het Jaarverslag en over diverse achtergronden.

De verklaringen van de certificerend accountant en van de actuaris zullen worden opgenomen in het definitieve jaarverslag dat naar de Nederlandsche Bank wordt gestuurd. Het VO ontvangt hiervan een kopie per eind juni 2020.

C. Bevindingen en conclusies

Het oordeel van het VO over 2019 heeft zich met name gericht op het nagaan van de gevolgde procedures met betrekking tot het herstelplan, alsmede de wettelijk verplichte documenten zoals het jaarverslag.

Gezien de financiële positie van het Pensioenfonds is in 2019, net als in voorgaande jaren tot en met 2018, niet tot indexatie overgegaan.

Over de communicatie vanuit het Bestuur naar de relevante groepen is geconstateerd dat deze voldoende is uitgevoerd t.a.v. de reguliere activiteiten. De diverse doelgroepen kunnen eenvoudig voor hen relevante informatie inzien op de website van het Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. en worden tevens geïnformeerd middels een informatiebrief.

Sinds 2014 is een extern bestuurder, met ervaring in transitie van pensioenfondsen, als dagelijks bestuurslid en secretaris actief. De werkgeversvertegenwoordiger, Bob de Vos trad sinds februari 2018 op als interim-voorzitter. De benoeming van extern voorzitter Peter Dorrestijn per 20 december 2019 als zijn opvolger biedt extra capaciteit en grote praktijkervaring als bestuurder. Wel wordt aandacht gevraagd voor de communicatie vanuit het dagelijks bestuur, met de werkgever, omdat dit nu uit 2 externe leden bestaat. Het Bestuur gebruikt sinds 2018 een geschiktheidsplan, in plaats van de 'deskundigheidsmatrix'.

Alle verstrekte informatie sluit aan bij de principes van Pension Fund Governance, zoals opgenomen in de Pensioenwet. Het VO heeft geen ongeregelheden kunnen vaststellen over het gevoerde beleid van het Bestuur over het jaar 2019.

Namens het Verantwoordingsorgaan,

Diemen, 18 mei 2020,

Marc Deij, namens werkgever,

Wiebe Schukken, namens pensioengerechtigden.

Reactie van het bestuur

Het bestuur is het verantwoordingsorgaan erkentelijk voor haar oordeel over het beleid dat in het afgelopen jaar door het bestuur is uitgevoerd.

Het belang van het oordeel van het verantwoordingsorgaan is evident. Teneinde tot een oordeel te kunnen komen is het noodzakelijk dat het verantwoordingsorgaan goed en tijdig wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen van het fonds. Door het organiseren van periodieke vergaderingen van het dagelijks bestuur met het verantwoordingsorgaan wordt hierin voorzien. Daarnaast vindt tussentijdse informatievoorziening over belangrijke ontwikkelingen plaats. Hiermee is het bestuur van mening dat het verantwoordingsorgaan in staat moet worden geacht tot een oordeel te kunnen komen, hetgeen uit het verslag ook blijkt.

Een aandachtspunt blijkt de vervulling van de vacature binnen het verantwoordingsorgaan. In het kader van governance is het bestuur van mening dat invulling van deze vacature voor de vertegenwoordiging van de werknemers, gewenst is. Zowel het dagelijks bestuur als het verantwoordingsorgaan zijn actief bezig om deze vacature alsnog in te kunnen vullen.

Het bestuur is zich bewust van het belang van een goede communicatie met de werkgever, zoals het verantwoordingsorgaan als aandachtspunt noemt. De aandacht hiervoor is binnen het dagelijks bestuur aanwezig; er wordt actief invulling aangegeven door periodieke afstemming met de werkgever.

Wederom is gebleken dat de constructieve wijze waarop het verantwoordingsorgaan zich opstelt gecombineerd met een kritische blik een toegevoegde waarde heeft. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan wordt meegenomen in het besluitvormingsproces.

5. VERSLAG VISITATIECOMMISSIE

1. Algemeen

Sinds 1 januari 2015 is de Stichting Pensioenfonds AC Nielsen een gesloten pensioenfonds. Het fonds voert de pensioenregeling uit van AC Nielsen Nederland voor medewerkers en oud-medewerkers en hun nabestaanden.

Het intern toezicht bij het pensioenfonds wordt uitgeoefend door middel van een jaarlijkse visitatie door de daartoe door het bestuur benoemde visitatiecommissie. (VC)

2. Visitatie 2019

De visitatiecommissie wordt gevormd door drie leden, de heren. P.D. Eenshuistra, voorzitter, Q.G. Ligtenstein en R. Verjans. De leden van de VC hebben bevestigd dat zij onafhankelijk zijn en niet betrokken zijn bij het functioneren van het pensioenfonds.

De VC heeft alle relevante documenten van het bestuur ter beschikking gekregen, waaronder de notulen van de bestuursvergaderingen, beleggingscommissie en de correspondentie met de DNB alsmede de van belang zijnde rapportages.

Het bestuur heeft aangegeven dat geen relevante gegevens achterwege zijn gebleven.

2.1. Bevindingen en aanbevelingen uit het rapport VC 2018.

Het bestuur heeft het VC rapport 2018 besproken en de aanbevelingen geheel of ten dele opgevolgd. Hiermee is volgens de VC voldoende aandacht besteed aan de uitgevoerde visitatie over 2018.

Toekomst van het pensioenfonds.

Voor het bestuur is de toekomst van het pensioenfonds een thema waaraan voortdurend en blijvende aandacht wordt geschonken. De VC heeft vastgesteld dat het bestuur de mogelijkheden en ook de onmogelijkheden inzake de toekomstscenario's als een vast onderwerp op de bestuur agenda heeft. In het voorjaar 2020 wordt onder meer aan dit thema een workshop door het bestuur besteed.

Aanbeveling VC

De VC beveelt aan om deze optie blijvend te onderzoeken, immers er kan een moment aanbreken dat hiervoor de tijd wel rijp is.

Governance

Het bestuur heeft zich versterkt met het benoemen van een professionele externe bestuurder. In het gesprek met het VO heeft het VO er eveneens blijk van gegeven dat mede vanwege alle eisen waaraan het bestuur moet voldoen en waar dit mede geldt voor het VO dat hiermee een risico van het op peil houden van de complexe veelheid van kennis en kunde een risicofactor is voor de toekomst van het fonds.

De sleutelfuncties zijn toebedeeld, de actuariële en risico sleutelfunctie zijn extern belegd en voor de auditfunctie wordt gestreefd naar een combinatie van intern/extern.

De VC beveelt aan indien mogelijk de sleutelfunctie van de audit intern te beleggen om daarmee de binding met het bestuur dicht bij huis te houden, dit bevordert de betrokkenheid bij het fonds. In 2019 zijn gesprekken gevoerd met DNB, waaronder een zogenaamd norm overdragend gesprek over een nog openstaande bevinding op grond van het integriteitsonderzoek van DNB. DNB was niet tevreden over de wijze waarop het bestuur opvolging heeft gegeven aan de bevindingen van DNB met betrekking tot de terugkoppeling van het SIRA onderzoek. Van het bestuur heeft dit veel aandacht gevraagd en samen met een externe partij is dit tot een oplossing gebracht en kon de discussie hierover met DNB worden afgerond en uiteindelijk naar tevredenheid worden afgesloten.

Overeenkomstig haar opdracht heeft de VC op grond van de notulen van de bestuursvergaderingen en het gesprek met het bestuur alsmede met het VO vastgesteld dat het bestuur in haar besluitvorming en beleid de evenwichtige belangenafweging in acht heeft genomen.

Aanbeveling VC

Nu in de governancestructuur de drie sleutelfuncties (actuarieel, risico en audit) een belangrijk bestuurlijk instrumentarium is geworden geeft de VC in overweging en aanbeveling om daar in het rapportage format rekening mee te houden.

Op deze wijze ontstaat een transparant overzicht hoe per sleutelfunctie- gebied de zaken ervoor staan.

Beleggingen

Het beleggingsbeleid is gebaseerd op de door het bestuur geformuleerde investment beliefs. De VC heeft geconstateerd dat deze met ingang van 2019 eveneens in het beleggingsplan zijn opgenomen.

De organisatie met betrekking tot de beleggingen van het fonds is ingrijpend gewijzigd. Zo werden de beheerder, de adviseur en de custodian vervangen. Anders dan voorheen is nu gekozen voor partijen die serviceverlening aan pensioenfondsen in Nederland tot hun corebusiness rekenen.

Hoewel de VC in voorgaande jaren gepleit heeft voor vereenvoudiging van zowel het aantal betrokken partijen als voor de opzet van de portefeuille, heeft het bestuur dit nog niet kunnen realiseren. Behalve vermogensbeheerder en custodian zijn drie adviseurs betrokken bij het beleggingsbeleid. Gezien de omvang van de portefeuille vraagt de VC zich af of dit bijdraagt aan het uiteindelijk resultaat. Dit geldt met name voor de rol van First Pensions. De rapportage van deze adviseur blinkt niet uit door duidelijkheid.

Aangaande ASR als vermogensbeheerder valt op dat zij twee rapportages opstellen, één voor de matchingportfolio en één voor de returnportfolio, hetgeen de duidelijkheid eveneens niet ten goede komt.

De beleggingscommissie heeft in een opgestelde strategische kalender ("roadmap") aangegeven dat van de diverse beleggingscategorieën investment cases zullen worden besproken. Voor de grotere onderdelen als obligaties en aandelen heeft dit reeds plaatsgevonden.

De VC beveelt aan om voor de onderdelen High Yield, EMD, Aandelen Low Vol en Beursgenoteerd vastgoed op korte termijn de cases te behandelen, daar vereenvoudiging van de portefeuille met name hier gevonden kan worden.

Door de beleggingscommissie is een advies gevraagd betreffende belastingefficiëntie en securities lending.

De VC beveelt aan om met name het advies op het gebied van belastingefficiëntie op korte termijn uit te voeren. Hierbij wordt een aanzienlijke besparing op de verschuldigde belasting behaald alsmede een vereenvoudiging van de portefeuille inrichting bereikt. Bovendien wordt geadviseerd om bij de selectie van nieuwe managers aandacht te besteden aan het feit dat hun beleid in overeenstemming is met het beleid van het fonds op het gebied van securities lending. Dit laatste acht de VC eveneens van belang.

Voorgaande jaren heeft de VC gewezen op de forse kosten die samenhangen met het gekozen beleggingsbeleid. Daar is met het aanstellen van nieuwe contractspartijen geen wezenlijke verandering in gekomen. Zelfs met het uitbreiden van de werkzaamheden van adviseurs worden de kosten weer hoger.

Risicomanagement

De VC constateert dat er in 2019 opnieuw aandacht is uitgegaan naar het risicomanagement van het fonds. Het vorig jaar reeds aangekondigde risk committee waarin onder meer bestuursleden, de risicomanager en de compliance officer zouden gaan participeren is ingericht en komt bij elkaar. Risicorapportages worden in dit gremium op periodieke basis besproken. Daarbij is zowel aandacht voor financiële als voor niet-financiële risico's.

De VC beveelt opnieuw aan om de aandacht niet te laten verslappen met betrekking tot risicomanagement. Deze kerntaak verdient een centrale plaats binnen het fonds waaraan blijvend voldoende tijd en aandacht moet worden besteed. Het risk committee vervult hier een belangrijke rol, tegelijkertijd is risicomanagement echter een onderwerp dat de verantwoordelijkheid is van het bestuur als geheel. Voor deze notie vraagt de VC eveneens aandacht (hoe wordt het gehele bestuur betrokken bij en onderdeel gemaakt van discussies op het vlak van risicomanagement?).

Zonder iets te willen afdoen aan de voortgang die is geboekt kan het fonds het risicomanagement komend jaar (of komende jaren) blijven door ontwikkelen. Gezien de importantie van het onderwerp roept de VC hier ook nadrukkelijk toe op.

Compliance

De VC heeft in het kader van haar visitatiewerkzaamheden onder meer een gesprek gevoerd met de compliance officer. Hierbij zijn verschillende onderwerpen de revue gepasseerd.

In het kader van de vorige visitatie (over 2018) heeft de compliance officer (CO) aangegeven dat het integriteitsonderzoek van DNB op een enigszins ongelukkig moment kwam omdat hij zelf al had geconstateerd dat diverse verbeteringen mogelijk (c.q. noodzakelijk) waren, maar nog geen tijd was geweest om deze door te voeren. Zo waren bijvoorbeeld een aantal procedures niet duidelijk/specifiek genoeg en/of niet goed genoeg bekend. Zoals bekend heeft dit dan ook geleid tot een aantal bevindingen door DNB. De meeste van deze bevindingen zijn inmiddels afgehandeld.

Naar het oordeel van de CO is veel werk verzet om dit te bereiken en is goede voortgang geboekt. Met name ten opzichte van “de beginsituatie” twee jaar geleden zijn de zaken nu veel beter geregeld, aldus de CO.

De CO geeft voorts aan dat hij hard heeft gewerkt (met het bestuur) aan actualisatie van de SIRA. De VC vindt dit een goede zaak.

In de visitatie over 2018 is verder aangegeven dat er in 2019 meer aandacht zou moeten uitgaan naar mogelijke integriteitsrisico's bij partijen aan wie wordt uitbesteed. De VC heeft het belang hiervan onderschreven en aanbevolen aan dit voornemen met voorrang uit te voeren.

Desgevraagd geeft de CO aan dat op dit vlak goede voortgang is geboekt. Bij de vorige visitatie is door de VC vastgesteld dat de naleving van wet- en regelgeving niet viel binnen de scope van compliance. Dit zou worden “meegenomen” door de risk committee. De VC heeft in verband hiermee aanbevolen om het onderwerp goed te beleggen en hier voldoende aandacht aan te besteden om te voorkomen dat dit tussen de wal en het schip valt. De VC doet opnieuw de oproep om dit onderwerp voldoende aandacht te geven.

De VC begrijpt uit mededelingen van het bestuur en de compliance officer dat in 2019 geen belangrijke incidenten op het gebied van compliance hebben plaatsgevonden.

Slotopmerking.

De VC ontvangt van het bestuur een reactie op de aanbevelingen en bevindingen uit dit rapport en verneemt graag welk vervolg hieraan zal worden gegeven.

Maart 2020,

Namens de Visitatiecommissie,

Peter Eenshuistra, voorzitter

Reactie van het bestuur

Het bestuur bedankt de visitatiecommissie voor de uitgevoerde visitatie. Het bestuur kan zich grotendeels vinden in de gedane aanbevelingen; deze (zullen)worden uitgevoerd, waar mogelijk.

De toekomst van het pensioenfonds is een onderwerp dat periodiek – maar tenminste eenmaal per jaar – met de werkgever/sponsor wordt besproken. Het bestuur zal in 2020 de missie, visie en strategie van het fonds herijken. De toekomst van het fonds zal daarin worden meegenomen.

De implementatie van IORP II is in een vergevorderd stadium. Het bestuur herkent zich in de voorkeur om de sleutelfunctiehouders audit en risk intern te beleggen. Het voorstel daartoe is ingediend bij DNB. Inmiddels (24 april 2020) is hierop goedkeuring ontvangen. De sleutelfunctiehouders zullen in de komende periode ter toetsing worden aangemeld bij DNB.

Nadat in de eerste helft van 2019 een nieuwe fiduciair-/vermogensbeheerder is aangesteld, heeft een herijking van de beleggingsbeginselen en een nadere invulling van het MVB-beleid plaatsgevonden. Tevens wordt de beleggingsportefeuille op een efficiëntere wijze ingericht waarbij focus op de mate van diversificatie en risico ligt.

Het bestuur is er van overtuigd dat dankzij de nieuwe partijen die zijn aangesteld, op zeer korte termijn is bewerkstelligd dat de portefeuille vereenvoudigd wordt, de kosten beter inzichtelijk zijn en de vermogensbeheerkosten sterk zullen gaan dalen als gevolg van de vereenvoudiging van de portefeuille, de belastingefficiëntie en de lagere onderhandelde fees. Het effect hiervan zal naar verwachting echter gedeeltelijk in 2020 zichtbaar zijn, aangezien de transitie in 2020 plaatsvindt en gepaard zal gaan met transactiekosten. Het bestuur deelt echter de mening van de VC niet dat de kosten zijn gestegen door de nieuw aangestelde externe partijen.

Risicomanagement heeft de volle aandacht van het bestuur. In de tweede helft van 2019 is gestart met een verdieping van het risicomanagement, teneinde een volgende stap te zetten om te komen tot een volwaardig integraal risicomanagementproces. In een uitwerkingsdocument als bijlage bij het IRM beleidsdocument is de vastlegging van de nadere invulling en uitwerking van de IRM processtappen opgenomen. Dat is in de vorm van een assessment met het bestuur doorlopen. Het bestuur ziet dit als een verdere ontwikkeling van het risicomanagement en een volgende stap in het IRM-proces.

6. JAARREKENING 2019

Balans

Staat van baten en lasten

Kasstroomoverzicht

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Balans

(bedragen in duizenden € na bestemming van het saldo van baten en lasten)

		31-12-2019	31-12-2018
ACTIVA			
Beleggingen voor risico pensioenfondsen			
Vastgoed	(4)	4.357	3.801
Aandelen	(5)	28.268	22.738
Vastrentende waarden	(6)	34.734	32.192
Overige beleggingen	(7)	<u>16</u>	<u>247</u>
		67.375	58.978
Vorderingen en overlopende activa	(9)		
Vorderingen en overlopende activa		<u>-</u>	<u>36</u>
		-	36
Liquide middelen		<u>4</u>	<u>269</u>
		67.379	59.283
PASSIVA			
Reserves	(10)	1.212	491
Technische voorzieningen	(11)		
Voorziening pensioenverplichtingen (VPV) voor risico van het pensioenfonds		<u>65.930</u>	<u>58.596</u>
		65.930	58.596
Kortlopende schulden			
Derivaten	(8)	-	8
Overige schulden	(12)	<u>237</u>	<u>188</u>
		<u>196</u>	<u>196</u>
		67.379	59.283

Staat van baten en lasten

(bedragen in duizenden €)		2019	2018
Baten			
Bijdrage van werkgever en werknemers	(13)	445	436
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	(14)		
Directe beleggingsopbrengsten		814	1.165
Indirecte beleggingsopbrengsten		8.765	-3.016
Kosten vermogensbeheer		<u>-86</u>	<u>-142</u>
		9.493	-1.993
		9.938	-1.557
Lasten			
Pensioenuitkeringen	(15)	-1.378	-1.421
Pensioenuitvoeringskosten	(16)	-499	-493
Saldo overdracht van rechten	(17)	-6	-393
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	(18)		
Pensioenopbouw		-	-
Sterfte		118	672
Rentetoevoeging		135	151
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		1.378	1.416
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten		55	57
Wijziging marktrente		-8.872	-2.445
Wijziging door overdracht van rechten		7	431
Wijziging grondslagen		0	856
Overige mutaties		<u>-154</u>	<u>-</u>
		-7.334	1.138
		9.217	-1.169
Saldo van baten en lasten		721	-2.726
Bestemming saldo:			
Bijgeboekt bij respectievelijk afgeboekt van de algemene reserve		721	-2.726

Kasstroomoverzicht

(bedragen in duizenden €)

	2019	2018
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	511	295
Betaalde pensioenuitkeringen	-1.379	-1.424
Ontvangen/ betaald i.v.m. overdracht van rechten	-	-393
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-435	-502
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	<u>-1.303</u>	<u>-2.024</u>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen*	90.701	3.172
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	623	1.208
Aankopen beleggingen*	-89.752	-2.670
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-135	-120
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	<u>1.437</u>	<u>1.590</u>
Mutatie liquide middelen	<u>134</u>	<u>-434</u>
Het verloop van de liquide middelen is als volgt:		
Stand per 1 januari	412	846
Mutatie liquide middelen	<u>134</u>	<u>-434</u>
Stand per 31 december	<u>546</u>	<u>412</u>
Liquide middelen/ deposito's in vastrentende waarde	542	143
Liquide middelen rekening courant	<u>4</u>	<u>269</u>
Stand per 31 december	546	412

* De kasstromen uit Verkopen en aflossingen van beleggingen en Aankopen beleggingen zijn hoog doordat gedurende het jaar de beleggingen zijn verkocht en weer aangekocht in verband met de overgang naar een nieuwe vermogensbeheerder.

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

De Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. is op 16 maart 1962 opgericht. Het adres van de Stichting is Diemerhof 2 te Diemen, statutair gevestigd in Amsterdam. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41199839. De stichting heeft als doel de gezins- en sociale belangen van de deelnemers zoveel mogelijk te behartigen, met name door voor iedere deelnemer en/of zijn nabestaandenpensioen te garanderen en te doen uitkeren, een en ander in de gevallen op de wijze en onder de voorwaarden nader te regelen in het pensioenreglement en met inachtneming van de bepalingen in de statuten.

1.2 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht is de directe methode gehanteerd. Hierbij worden alle ontvangsten en uitgaven als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in euro's. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610.

De beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. heeft de jaarrekening 2019 vastgesteld in de vergadering van 29 juni 2020.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

2.2.1 Schattingswijzigingen

In 2019 hebben zich geen schattingswijzigingen voorgedaan.

2.3 Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

2.4 Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling, waarbij het bestuur van het fonds op basis van een impactanalyse - welke is opgesteld als gevolg van de Covid-19 virus uitbraak concludeert dat het hanteren van deze veronderstelling op basis van de huidige inzichten voor de komende 12 maanden gerechtvaardigd is.

2.5 Opname van een actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen het pensioenfonds toebehoren en de waarde van deze voordelen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum.

2.6 Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

2.7 Vreemde valuta

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van het pensioenfonds.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

2.8 Beleggingen voor risico pensioenfonds

Algemeen

Het fonds hanteert een Matching- en een Return portefeuille. Per ultimo 2019 wordt binnen de matchingportefeuille gebruik gemaakt van losse staats- en bedrijfsobligaties. Binnen de returnportefeuille vallen drie vastrentende waarden beleggingsfondsen, drie aandelen beleggingsfondsen vijf beursgenoteerd vastgoed fondsen en twee hedge fondsen. De returnportefeuille bestaat met name uit liquide beleggingsfondsen van iShares en Vanguard die snel verhandeld kunnen worden. Alleen de hedge fondsen zijn minder snel verhandelbaar. Echter, dit betreft slechts 0,4% van het vermogen. Naast deze beleggingsfondsen worden geen derivaten aangehouden en in de beleggingsfondsen bevinden zich alleen niet-materiële derivatenposities.

De Matchingportefeuille bestaat voor 12,3% uit bedrijfsobligaties, 5,1% uit covered obligaties, 28,2% overheidsgerelateerd, 53,3% aan overheidsobligaties en 1% cash.

De Returnportefeuille bestaat voor 26,9% uit vastrentende waarden, 62,7% aandelen, 9,7% indirect vastgoed en 0,7% cash.

Vastgoedbeleggingen

Voor beursgenoteerde indirecte vastgoedbeleggingen is de marktwaarde de per balansdatum geldende beurskoers. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van de niet-beursgenoteerde vastgoedbelegging per balansdatum.

Aandelen

Aandelen en participaties in beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum.

De marktwaarde van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum.

De marktwaarde van niet-beursgenoteerde participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum.

De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

Overige beleggingen

Overige beleggingen, zijnde hedge funds en commodities, worden gewaardeerd op basis van de waarde van de participaties in deze beleggingsfondsen.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Indien een derivatenpositie negatief is wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

Classificatie beleggingsfondsen

Indien er sprake is van beleggingen in beleggingsfondsen worden deze beleggingsfondsen onder de beleggingen waar mogelijk geclassificeerd onder de rubriek waarin beoogd wordt te beleggen. Indien de classificatie onduidelijk is worden deze geclassificeerd onder de overige beleggingen.

2.9 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Vorderingen en overlopende activa worden onderscheiden van vorderingen in verband met beleggingstransacties conform RJ 610.208. Conform RJ 610.208 mogen overige vorderingen en schulden inzake vastgoedbeleggingen, aandelen en vastrentende waarden betreffende te vorderen respectievelijk te betalen posities of tijdelijke banksaldi in verband met beleggingstransacties onder de beleggingsrubrieken vastgoedbeleggingen, aandelen en vastrentende waarden worden geclassificeerd indien deze door het pensioenfonds niet kunnen worden aangewend voor andere doelen dan beleggingstransacties.

2.10 Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder de liquide middelen zijn opgenomen die banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden

gepresenteerd onder de beleggingen. Rekening-courantschulden bij banken worden opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

2.11 Reserves

De reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

2.12 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (VPV) wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of toeslagen over de opgebouwde pensioenaanspraken worden verleend. Alle per balansdatum bestaande besluiten tot toeslagverlening (ook voor besluiten na balansdatum voor zover sprake is van *ex ante*-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De voorziening voor pensioenverplichtingen is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

Rekenrente: Rentetermijnstructuur (RTS), gepubliceerd door de DNB, geldend per 31 december 2019.

Toeslagen: Er wordt geen rekening gehouden met (toekomstige) toeslagen.

Overlevingstafel: Prognosetafel AG 2018 met startjaar 2019
In plaats van leeftijdsterugstellingen is gewerkt met de geslachtsafhankelijke ervaringssterfte gebaseerd op het Willis Towers Watson ervaringssterftemodel 2018.

Voor kinderen worden de sterftetekansen verwaarloosd.

<u>Uitvoeringskosten:</u>	Ter dekking van toekomstige uitvoeringskosten is in de VPV een opslag van 4,00% opgenomen. Voor de overige kosten zijn geen opslagen opgenomen.
<u>Partnerfrequentie:</u>	Zolang nog geen pensioenuitkering is ingegaan, wordt voor de berekening van de voorziening voor partnerpensioen elke (gewezen) deelnemer verondersteld een partner te hebben (onbepaalde partner systeem met een partnerfrequentie van 100%). Voor gepensioneerden met een ouderdomspensioen wordt alleen een voorziening voor partnerpensioen berekend, indien en zolang zij gehuwd zijn of een partner hebben (bepaalde partner systeem). Voorts wordt verondersteld dat de partner van een mannelijke (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een vrouw is en dat de partner van een vrouwelijke (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een man is.
<u>Leeftijdsverschil:</u>	Voor wat betreft het partnerpensioen, wordt verondersteld dat de man twee jaar ouder is dan de vrouw.
<u>Wezenpensioen:</u>	Er is geen voorziening voor latent wezenpensioen. Bij een ingegaan wezenpensioen wordt voor wezen jonger dan 18 jaar aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 18-jarige leeftijd; voor wezen van 18 jaar of ouder wordt aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 27-jarige leeftijd.
<u>Arbeidsongeschiktheid:</u>	Voor arbeidsongeschikte deelnemers voor wie de pensioenopbouw zonder verdere betaling van bijdragen door de werkgever aan het pensioenfonds wordt voortgezet, wordt de VPV gelijkgesteld aan de contante waarde van de in totaal te bereiken aanspraken.
<u>Uitbetalingswijze:</u>	Alle pensioenen worden postnumerando per maand betaalbaar ondersteld.
<u>Hertrouwkanen:</u>	Gegeven het bepaalde in de pensioenregeling en de onder partnerfrequentie genoemde veronderstelling behoeft geen rekening te worden gehouden met hertrouwkanen.
<u>Leeftijd:</u>	De leeftijden per berekeningsdatum zijn in jaren en maanden nauwkeurig bepaald.

2.13 Kortlopende schulden

Schulden worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

3.2 Bijdragen van werkgever en werknemers

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Extra stortingen en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord. Onder de premiebijdragen vallen ook de pensioenuitvoeringskosten welke onder verlaging van de vrijval excassokosten in rekening worden gebracht bij de werkgever.

3.3 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden en soortgelijke opbrengsten.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden zowel de externe als de daaraan toegerekende interne kosten verstaan. Afschrijvingen en andere exploitatiekosten van onroerende zaken in exploitatie zijn in de kosten van vermogensbeheer opgenomen.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

3.4 Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.5 Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

3.6 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben. Het pensioenfonds is een slapend pensioenfonds. Er is om die reden geen sprake meer van pensioenopbouw.

Sterfte

Het resultaat op sterfte betreft het verschil tussen de veronderstelde vrijval en toevoeging aan de voorziening op basis van de veronderstelde sterfte en de daadwerkelijke vrijval en toevoeging aan de voorziening in verband met overlijdensgevallen en ingegaan nabestaandenpensioen in het boekjaar, respectievelijk.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de marktrente per balansdatum op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de voorziening pensioenverplichtingen wordt rente toegevoegd op basis van de éénjaarsrente volgens deze rentetermijnstructuur per het begin van de verslagperiode. Over het boekjaar 2019 bedraagt de éénjaarsrente $-0,235\%$. Over het boekjaar 2018 bedroeg de éénjaarsrente $-0,260\%$.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoeringskosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Wijziging marktrente

De wijziging van de voorziening pensioenverplichtingen als gevolg van de wijziging van de marktrente per ultimo van het jaar ten opzichte van de marktrente primo van het jaar wordt ten gunste of ten laste van het resultaat geboekt.

Wijziging door overdracht van rechten

Door overdracht van rechten is er in het boekjaar een afname van de voorziening. Deze afname wordt ten gunste van het resultaat geboekt.

Wijziging grondslagen

De grondslagen zijn niet gewijzigd. Het fonds hanteert de meest recente verzekeringstechnische grondslagen en houdt rekening met de voorzienbare trend in de overlevingskansen. Daarnaast past het fonds een correctie toe op de prognosetafel (de ervaringssterfte). Deze fondsspecifieke correctie wordt vastgesteld op fondsspecifieke correcties op basis van het Willis Towers Watson ervaringssterfmodel 2018.

Overige mutaties

De toevoeging c.q. afname van de voorziening als gevolg van overige mutaties worden ten laste of ten gunste van het resultaat geboekt.

3.7 Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdracht van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

3.8 Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

3.9 (Premie) herverzekering

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in herverzekeringscontracten worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

(bedragen in duizenden €)

Beleggingen voor risico pensioenfonds

4. Vastgoed	2019	2018
Stand begin boekjaar	3.801	3.965
Aankopen	567	399
Verkopen/aflossingen	-175	-408
Waardeveranderingen	164	-155
Stand einde boekjaar	4.357	3.801

Vastgoed	31-12-2019	31-12-2018
Indirect vastgoed	4.357	3.801

Alle vastgoedbeleggingen betreffen beleggingen in beleggingsfondsen.

5. Aandelen	2019	2018
Stand begin boekjaar	22.738	26.131
Aankopen	3.702	-
Verkopen/aflossingen	-4	-1.171
Waardeveranderingen	1.832	-2.222
Stand einde boekjaar	28.268	22.738

Aandelen	31-12-2019	31-12-2018
Opkomende markten	4.846	4.027
Ontwikkelde landen	19.764	15.674
Ontwikkelde landen Low volatility	3.658	3.037
	28.268	22.738

Alle aandelen betreffen beleggingen in beleggingsfondsen.

6. Vastrentende waarden	2019	2018
Stand begin boekjaar	32.192	32.776
Aankopen*	27.738	1.465
Verkopen	-26.559	-1.591
Waardeveranderingen	1.171	-410
Lopende rente	192	-48
Stand einde boekjaar	34.734	32.192

* onder aankopen is tevens de wijziging in het saldo liquide middelen, welke onderdeel uitmaken van de vastrentende waarden, opgenomen.

(bedragen in duizenden €)

Vastrentende waarden	31-12-2019	31-12-2018
Obligaties opkomende landen	7.079	6.577
Obligaties overheid in euro	18.185	17.269
Obligaties corporate	2.748	3.571
Obligaties High Yield	5.040	4.632
Obligaties covered	1.140	-
Liquide middelen	542	143
	34.734	32.192

Er is voor EUR 18.185 duizend (2018: EUR 17.269 duizend) rechtstreeks belegd in obligaties. Verder zijn alle beleggingen in obligaties belegd in beleggingsfondsen.

7. Overige beleggingen	2019	2018
Stand begin boekjaar	247	238
Aankopen	-	-
Verkopen	-	-
Waardeveranderingen	-231	9
Stand einde boekjaar	16	247
Overige beleggingen	31-12-2019	31-12-2018
Hedgefonds	16	247
	16	247

8. Derivaten	31-12-2019	31-12-2018
Valutatermijncontracten	0	-8
	0	-8

De derivaten die aangehouden worden betreffen valutatermijntransacties die dienen om het US dollar risico af te dekken. De valutatermijntransacties zijn niet speculatief van aard aangezien er doorlopend bestaande posities mee worden afgedekt. De nominale waarde van de valutatermijncontracten bedroeg € 0,- (2018; € 2.549).

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit, schatting van kasstromen, etc.) en kunnen daarom niet met precisie worden vastgesteld.

Op basis van deze verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar vier verschillende waarderingsniveaus:

1) Genoteerde marktprijzen:

Beleggingen waarbij voor de waardering een marktprijs beschikbaar is in een actieve markt.

2) Onafhankelijke taxaties

Beleggingen waarbij de waardering is gebaseerd op taxaties van onafhankelijke partijen.

3) NCW berekening

Beleggingen waarbij de waardering gebaseerd is op een netto contante waarde berekening.

4) Andere methode

Dit betreft de beleggingen die niet vallen onder de voorgaande drie categorieën en betreffen niet beursgenoteerde beleggingen in beleggingsfondsen. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde beleggingen in beleggingsfondsen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum. Daarnaast betreffen dit de liquide middelen aangehouden voor beleggingsdoeleinden van in totaal € 0 (2018: € 143).

Op basis van deze indeling kan de beleggingsportefeuille als volgt worden samengevat:

Per 31 december 2019	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	NCW berekening	Andere methode	Totaal
Vastgoedbeleggingen	4.357	-	-	-	4.357
Aandelen	28.268	-	-	-	28.268
Vastrentende waarden	34.192	-	-	-	34.192
Derivaten	-	-	-	-	-
Overige beleggingen	-	-	-	15	15
	66.817	-	-	558	67.375
Per 31 december 2018	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	NCW berekening	Andere methode	Totaal
Vastgoedbeleggingen	3.801	-	-	-	3.801
Aandelen	3.037	-	-	19.701	22.738
Vastrentende waarden	32.049	-	-	143	32.192
Derivaten	-	-	-8	-	-8
Overige beleggingen	-	-	-	247	247
	38.887	-	-8	20.091	58.970

Overige toelichting

Premiebijdragende onderneming

Er wordt door het pensioenfonds niet belegd in de premiebijdragende onderneming.

Securities Lending

Binnen een aantal beleggingsfondsen waarin het fonds participeert is er sprake van securities lending. Het fonds doet zelf niet direct aan securities lending. Het ontvangen collateral voor deze beleggingen is altijd boven de 100% van de waarde van de uitgeleende stukken.

9. Vorderingen en overlopende activa	31-12-2019	31-12-2018
Te vorderen premie werkgever	-	36
Totaal	-	36

Er is geen sprake van vorderingen van de volgende categorieën:

- vorderingen op deelnemers van het pensioenfonds;
- vorderingen uit hoofde van waardeoverdrachten.

10. Reserves

Algemene reserve

Stand per 31 december 2017	3.217
Bestemming saldo van baten en lasten	-2.726
Stand per 31 december 2018	491
Bestemming saldo van baten en lasten	721
Stand per 31 december 2019	1.212

Het Vereist Eigen Vermogen (VEV) dat dient als solvabiliteitsbuffer voor de risico's die het pensioenfonds loopt, bedraagt ultimo 2019 uitgedrukt in een percentage van de technische voorzieningen 22,4%. Het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) bedraagt 4,0%.

Op basis van het in 2019 geactualiseerde herstelplan laat het fonds zien dat de geprognosticeerde beleidsdekkingsgraad per toetsdatum (31 december 2028) boven de vereiste dekkingsgraad ligt (122,4%).

In de uitvoeringsovereenkomst is opgenomen dat de werkgever een bijstortverplichting heeft indien blijkt dat het fonds in een situatie van onderdekking niet meer tijdig kan herstellen en het doorvoeren van een korting onvermijdelijk is. Dit was ultimo 2019 niet het geval.

De beleidsdekkingsgraad ultimo 2019 100,1% (2018: 104,8%) van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad behorende bij het vereist eigen vermogen 122,4% (2018: 122,3%) maar hoger dan het minimaal vereist eigen vermogen 104,0% (2018: 104,0%).

Per risico benodigde buffer/ vereist eigen vermogen (x € 1.000)		
Risico	2019	2018
Renterisico	1.709	2.811
Risico zakelijke waarden	10.809	9.526
Valutarisico	3.065	2.842
Commodities risico (grondstoffenrisico)	-	-
Kredietrisico	4.183	2.635
Verzekeringstechnische risico's	2.312	2.052
Correlatie-effect	-7.323	-6.815
Totaal	14.755	13.051

Stand vermogen ultimo	2019 (x € 1.000)	2019 dekkingsgraad	2018 (x € 1.000)	2018 dekkingsgraad
Aanwezig eigen vermogen	1.212	101,8	491	100,8
Minimaal vereist eigen vermogen	2.637	104,0	2.344	104,0
Vereist eigen vermogen	14.755	122,4	13.051	122,3

De dekkingsgraad ultimo 2019 van 101,8% is het aanwezig pensioenvermogen (reserves en technische voorzieningen) van € 67.142 gedeeld door de technische voorzieningen € 65.930.

11. Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Het mutatieoverzicht voor de voorziening pensioenverplichtingen is als volgt:

	2019	2018
Eindstand vorig boekjaar	58.596	59.734
Pensioenopbouw	-	-
Sterfte	-118	-672
Rentetoevoeging	-135	-151
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.378	-1.416
Wijziging marktrente	8.872	2.445
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-55	-57
Wijziging door overdracht van rechten	-7	-431
Wijziging grondslagen	-	-856
Overige wijzigingen	154	-
Stand 31 december	<u>65.930</u>	<u>58.596</u>

Voorziening pensioenverplichtingen is naar categorieën van deelnemers als volgt

	31-12-2019	31-12-2018
Actieve deelnemers (incl. WAO/WIA-ers)	571	515
Pensioengerechtigden	20.415	20.258
Gewezen deelnemers	44.933	37.812
Voorziening spaarkapitalen	11	11
	<u>65.930</u>	<u>58.596</u>

Korte beschrijving van de pensioenregeling(en)

Er vindt per 1 januari 2015 geen actieve opbouw meer plaats. De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een eindloonregeling met een pensioenleeftijd van 65 jaar. Het ouderdomspensioen bedraagt 1,8% van de gemiddelde pensioengrondslag voor elk dienstjaar met een maximum van 70% van deze grondslag. Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks beslist het bestuur van het fonds over de mate waarin de aanspraken van gewezen deelnemers en gepensioneerden worden geïndexeerd. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling als een uitkeringsovereenkomst.

Toeslagverlening

De toeslagen op pensioenaanspraken van gewezen deelnemers en gepensioneerden worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het fonds. Er bestaat een ambitie om jaarlijks de pensioenaanspraken aan te passen. De daadwerkelijke toeslag in een jaar is voorwaardelijk en is afhankelijk van de hoogte van de beschikbare middelen. De toeslag bedraagt maximaal de ontwikkeling van het algemene loonindexcijfer over de periode oktober/oktober voorafgaande aan de aanpassing, zoals vastgesteld door het CBS voor de tot 1996 ingegane pensioenen en maximaal de ontwikkeling van het afgeleide consumentenprijsindexcijfer over de periode oktober/oktober voorafgaande aan de aanpassing, zoals vastgesteld door het CBS voor de vanaf 1996 ingegane pensioenen.

De pensioenrechten en pensioenaanspraken zijn dit jaar met 0,0% (2018: 0,0%) geïndexeerd. Bij de bepaling van de voorziening voor pensioenverplichtingen is hiermee rekening gehouden.

Er is geen recht op toekomstige toeslagen. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst wordt geïndexeerd. Het fonds heeft geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagen. Toeslagen zijn afhankelijk van de middelen van het fonds, en daarvoor zijn beleggingsresultaten een belangrijk element.

12. Kortlopende schulden	31-12-2019	31-12-2018
<u>Overige schulden</u>		
Te betalen loonheffing/ZvW-bijdrage	28	29
Terug te storten sponsor	30	-
Nog te verwerken waardeoverdrachten	6	-
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	172	159
Overige	1	-
	237	188

Risicobeheer en derivaten

Algemeen

De doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Het fonds wordt daarbij geconfronteerd met risico's. Daarom wordt voor het realiseren van deze doelstelling primair gestreefd naar een toereikende solvabiliteit. Daarnaast voert het fonds een bewust beleid om de risico's te beperken. Hierbij moet vooral gedacht worden aan risico's die samenhangen met veranderingen in beurskoersen, rentetarieven, wisselkoersen, debiteurenkwaliteit en liquiditeit. In het kader van de beperking van deze risico's kunnen derivaten en andere instrumenten worden aangewend

In 2014 is het besluit genomen om binnen de beleggingsportefeuille uitsluitend te beleggen in passief beheerde beleggingsfondsen met uitzondering van de individuele staatsobligaties die gebruikt worden voor de matching van de verplichtingen. Deze strategie is onveranderd. Er zijn nog enkele hedgefonds in liquidatie die op dit moment niet te verkopen zijn.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van veranderingen in de marktrente. De maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren van de kasstromen, berekend over de vastrentende waarden die onderdeel zijn van de matching portefeuille.

	31-12-2019	31-12-2018
Duration van de vastrentende waarden (voor derivaten)	14,95 jaar	15,12 jaar
Duration van de vastrentende waarden (na derivaten)	14,95 jaar	15,12 jaar
Duration van de (nominale) pensioenverplichtingen	18,70 jaar	18,93 jaar

Omdat de duration van de beleggingen die gebruikt worden voor de rente-afdekking (matching portefeuille) aanzienlijk korter is dan de duration van de verplichtingen is er sprake van een zogenaamde 'duration-mismatch'. Periodiek wordt geanalyseerd en beoordeeld of verdere afdekking bijdraagt aan de doelstelling die het Pensioenfonds heeft.

Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat de waarde van beleggingen verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Ultimo 2019 betreffen de beleggingen in zakelijke waarden bijna uitsluitend participaties in passief beheerde beleggingsfondsen. Omdat uiteenlopende beleggingen verschillend reageren op ontwikkelingen draagt deze spreiding bij aan het verminderen van marktrisico. Deze beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	Waarde in € 1.000		% Weging Totale portfolio		Rendement in %	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsfondsen ontwikkelde landen	19.764	18.711	69,9	31,59	23,81	-8,50
Beleggingsfondsen opkomende landen	4.846	4.027	17,1	6,80	20,34	-10,58
Beleggingsfondsen onroerend goed	3.645	3.801	12,9	6,42	22,25	-0,23
Beleggingsfondsen Hedge Funds	13	247	0,0	0,39	1,78	3,95

Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen en verplichtingen verandert als gevolg van bewegende valutakoersen. De vastrentende waarden zijn grotendeels belegd in euro's, waarbij alleen de high yield beleggingen (8,99%) in US dollar noteren. Binnen de aandelen portefeuille zijn de ontwikkelde landen volledig afgedekt naar euro, en is er alleen binnen de emerging markets sprake van valuta-risico.

De valutacontracten dekken eind 2018 een waarde van 2.594 miljoen euro af.

Afdekking USD	Notional in EUR (x 1.000)	Notional in USD (x 1.000)	Waarde
31-12-2019	-	-	-
31-12-2018	2.594	2.970	-8

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) leningen heeft. Voor het fonds betreft dit voornamelijk de beleggingen in obligaties.

De vastrentende waarden zijn belegd in Nederlandse en Duitse staatsobligaties en obligatiebeleggingsfondsen. De kredietwaardigheid hiervan is als volgt:

Bedragen in € 1000	31-12-2019	31-12-2018
AAA	9.804	17.008
AA	9.976	189
A	2.292	2.694
BBB	-	4.407
>BBB	12.119	7.453
Totaal	34.192	31.751

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Door te beleggen in beursgenoteerde en courante beleggingsfondsen is dit risico nagenoeg afwezig. Ruim 99% van de portefeuille is dagelijks verhandelbaar en circa 0,4% is illiquide.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

Het belangrijkste actuariële risico is het langlevensrisico. Dit is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan is de pensioenvermogensopbouw niet toereikend voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van de meest actueel beschikbare overlevingstafels voor de Gehele Bevolking Mannen/Vrouwen is het langlevensrisico grotendeels verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overige niet-financiële risico's

Operationeel risico

Het bestuur ervaart nog steeds dat het te weinig faciliteiten heeft om haar bestuurdersrol goed te kunnen vervullen. Hierbij speelt de factor tijd een cruciale rol. Met de sponsor worden op regelmatige basis gesprekken gevoerd om hier een oplossing voor te vinden. Voor de deelnemers in de OR zijn richtlijnen uitgevaardigd door de sponsor. De vraag is gesteld of deze richtlijnen ook kunnen gelden voor werknemers die actief zijn in het Pensioenfondsbestuur. De gesprekken hierover met de sponsor hebben tot op heden nog niet tot een structurele oplossing geleid.

Uitbesteding risico

Uitbesteding risico is het risico vanwege onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude etc. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering van de regeling zijn betrokken.

De kwaliteitseisen worden gesteld op gebieden als interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit van de geautomatiseerde systemen enzovoorts. De kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het fonds.

Overige punten risicobeheer

Derivaten worden slechts toegepast om het valutarisico af te dekken.

Het fonds zelf leent geen stukken uit.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Bijstortingsverplichting werkgever

Als gevolg van de gewijzigde status van het fonds per 1 januari 2015 en de invoering van nieuwe regelgeving (Nieuw Financieel Toetsingskader) is een nieuwe uitvoeringsovereenkomst opgesteld waarin is opgenomen dat de werkgever een bijstortverplichting heeft indien blijkt dat het fonds in een situatie van onderdekking niet meer tijdig kan herstellen en het doorvoeren van een korting onvermijdelijk is. Dit was ultimo 2019 niet het geval. In de uitvoeringsovereenkomst is tevens geregeld dat de werkgever de uitvoeringskosten van het fonds financieert.

Verbonden partijen

De aangesloten werkgever, bestuurders van de aangesloten werkgever en de bestuurders van het pensioenfonds zijn te kwalificeren als verbonden partijen. Bestuurders van het pensioenfonds ontvangen geen bezoldiging met uitzondering van het onafhankelijk bestuurslid van het fonds. Ultimo 2019 zijn er geen leningen verstrekt aan of vorderingen op bestuurders van het pensioenfonds. Bestuurders, met uitzondering van de heren de Vos en Bonewit, nemen deel aan de pensioenregeling van het fonds. Inzake de uitvoeringsovereenkomst tussen het pensioenfonds en de aangesloten werkgever met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de pensioenregeling geldt dat de aangesloten werkgever zich jegens het pensioenfonds bij overeenkomst (de zogenaamde uitvoeringsovereenkomst) heeft verbonden tot het betalen van de ingevolge de geldende abtn verschuldigde pensioenpremie.

13. Bijdragen van werkgevers en werknemers	2019	2018
Bijdrage in de pensioenuitvoeringskosten	445	436
	<u>445</u>	<u>436</u>
Bijdrage werkgever	445	436
Bijdrage werknemer	-	-
Overige bijdragen	-	-
	<u>445</u>	<u>436</u>
De kostendeekkende en feitelijke premies zijn als volgt:		
	2019	2018
Kostendeekkende premie	-	-
Feitelijke premie	445	436
De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:		
	2019	2018
Onvoorwaardelijke aanspraken	-	-
Solvabiliteitsopslag	-	-
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	-	-
Totaal	<u>-</u>	<u>-</u>
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
	2019	2018
Bijdrage in de pensioenuitvoeringskosten	445	436
	<u>445</u>	<u>436</u>

Het pensioenfonds is per 1 januari 2015 een slapend fonds waar geen opbouw van pensioenaanspraken meer plaatsvindt. De kostendeekkende premie is derhalve nihil.

Per 1 januari 2015 zijn er geen actieve deelnemers meer in het fonds aanwezig. Derhalve bestaat de feitelijke premie volledig uit de vergoeding voor de pensioenuitvoeringskosten van boekjaar 2019 verminderd met de vrijval van de kostenvoorziening (4% van het totaal aan uitkeringen over 2019).

Bij de bepaling van de aan het boekjaar toe te rekenen premie is rekening gehouden met verleende premiekorting en of premieopslagen. In het boekjaar is geen korting verstrekt.

14. Beleggingsresultaten risico pensioenfond

Type belegging	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten vermogens-beheer*	Totaal
2019				
Vastgoedbeleggingen	70	723	-	793
Aandelen	-	5.276	-	5.276
Vastrentende waarden	744	2.270	-	3.014
Overige beleggingen	-	496	-	496
Derivaten	-	-	-	-
Valutaresultaten	-	-	-86	-86
Intrest liquide middelen	-	-	-	-
Totaal	814	8.765	-86	9.493
2018				
Vastgoedbeleggingen	-	-155	-	-155
Aandelen	161	-2.222	-	-2.061
Vastrentende waarden	1.006	-410	-	596
Overige beleggingen	-	9	-	9
Derivaten	-	-238	-	-238
Valutaresultaten	-	-	-142	-142
Intrest liquide middelen	-2	-	-	-2
Totaal	1.165	-3.016	-142	-1.993

* Omdat de vermogensbeheerkosten niet aan een specifiek type belegging toe te wijzen zijn, is de keuze gemaakt deze te presenteren onder de valutaresultaten.

Kosten vermogensbeheer	2019	2018
Kosten vermogensbeheer	-74	-112
Bewaarloon	16	-19
Overige beleggingskosten	-25	-
Transactiekosten	-3	-11
	-86	-142

De kosten vermogensbeheer 2019 betreft de facturen van ASR.

De overige beleggingskosten betreffen de facturen van First Pensions. Eind 2018 is een post voor bewaarloon opgenomen waarvoor geen facturen ontvangen zijn. Deze post is in 2019 ten gunste van de vermogensbeheerkosten vrijgefallen.

15. Pensioenuitkeringen	2019	2018
Ouderdomspensioen	-949	-943
Nabestaandenpensioen	-412	-461
Arbeidsongeschiktheidspensioen	-17	-17
	<u>1.378</u>	<u>-1.421</u>

16. Pensioenuitvoeringskosten	2019	2018
Bestuurskosten	-99	-84
Administratiekosten berekend door derden	-99	-109
Accountantskosten	-20	-20
Certificerende actuaris	-14	-14
Adviserende actuaris	-120	-129
Overige advisering	-112	-108
Contributies en bijdragen	-10	-10
Dwangsommen en boetes	-	-
Overige kosten	-25	-19
	<u>-499</u>	<u>-493</u>

Het fonds heeft evenals vorig jaar geen personeelsleden in dienst. De bestuursleden, met uitzondering van het externe bestuurslid, ontvangen geen bezoldiging voor hun diensten. De werkgever brengt geen kosten in rekening bij het fonds.

Door BDO Audit & Assurance B.V. zijn de volgende bedragen in rekening gebracht:

Honoraria accountant	2019	2018
Controle van de jaarrekening boekjaar	-20	-20
Controle van de jaarrekening vorig boekjaar	-	-
Overige controle opdrachten	-	-
Andere niet controle diensten	-	-
	<u>-20</u>	<u>-20</u>

17. Saldo overdracht van rechten	2019	2018
Inkomende waardeoverdrachten	-	-
Uitgaande waardeoverdrachten	-6	-393
Mutatie	<u>-6</u>	<u>-393</u>
18. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het Fonds	2019	2018
Saldo begin jaar	-58.596	-59.734
Saldo einde jaar	-65.930	-58.596
Mutatie	<u>7.334</u>	<u>1.138</u>

19. Bestemming van saldo van baten en lasten

Het positieve saldo van baten en lasten ter grootte van € 721 duizend is ten gunste van de reserves gebracht.

20. Gebeurtenissen na balansdatum

Evenals alle andere pensioenfondsen is ook Pensioenfonds AC Nielsen hard geraakt door de globale crisis die is ontstaan als gevolg van Covid-19.

Het bestuur van het fonds heeft hierop gereageerd door contact op te nemen met de belangrijkste uitbestedingspartijen - RiskCo en a.s.r. Vermogensbeheer - en na te gaan welke maatregelen zij hiervoor hebben getroffen. De wijze waarop deze partijen maatregelen hebben genomen geeft het bestuur voldoende comfort dat continuïteit van de uitvoeringsprocessen is geborgd. In de praktijk merken wij ook dat alle uitvoeringsprocessen normale doorgang vinden.

Daarnaast wordt wekelijks door Sprenkels & Verschuren (S&V) de geschatte actuele dekkingsgraad berekend en aan het bestuur verzonden. Het bestuur heeft in het begin van de crisis onderzocht of een put-optie strategie zinvol was als maatregel om het neerwaarts risico van zakelijke waarden te beperken. De kosten en uitvoerbaarheid hiervan waren echter dusdanig dat de maatregel niet is geëffectueerd. Ook heeft de beleggingscommissie een aantal contactmomenten gehad om na te gaan of bijstelling van (bepaalde categorieën binnen) de beleggingsportefeuille noodzakelijk was. Het bestuur zal in de loop van 2020 crisisscenario's uitwerken en besluitvormingsprocedures vastleggen, zodat zij bij mogelijke toekomstige crises sneller op de ontwikkelingen kan reageren. Dit is eveneens van belang door de onzekerheid inzake ontwikkelingen van beleggingen en de marktrente, hetgeen gevolgen kan hebben voor de beleidsdekkingsgraad in de komende maanden.

Tevens is de sponsor door de voorzitter geïnformeerd over de situatie van het fonds in relatie tot deze crisis.

Tenslotte is er telefonisch contact geweest met de toezichhouder (DNB) waarin de situatie is besproken. Vergaderingen van het bestuur en de beleggingscommissie vinden conform planning maar nu digitaal plaats.

Begin 2020 hebben er ontwikkelingen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie van het pensioenfonds plaatsgevonden die een ernstige impact kunnen hebben op de continuïteit van de dienstverlening van de pensioenuitvoeringsorganisatie. Het pensioenfonds heeft hierover overleg gehad met De Nederlandsche Bank.

Vanuit de pensioenfonds, die gebruik maken van de dienstverlening van dezelfde pensioenuitvoeringsorganisatie, is nadat de problemen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie bekend werden een werkgroep opgericht om gezamenlijk op te trekken. In de werkgroep vindt momenteel overleg en onderzoek plaats hoe de continuering van de uitvoering van de pensioenregelingen kan worden gewaarborgd. Hiervoor worden verschillende scenario's uitgedacht. Ook vanuit de pensioenuitvoeringsorganisatie wordt aandacht besteed aan continuering van de dienstverlening.

De impact van de huidige ontwikkelingen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie op de continuering van de dienstverlening kan op dit moment nog niet bepaald worden. Het pensioenfonds heeft voor zover mogelijk maatregelen getroffen om de continuering van de pensioenen in boekjaar 2020 te waarborgen.

Diemen, 29 juni 2020

P.G.J. Dorrestijn

W.C.J.J. Mensing

P.P. Bonewit

P.M. van Bijnen

7. OVERIGE GEGEVENS

Bestemming van saldo van baten en lasten volgens de statuten

Conform de statutaire bepalingen zal het saldo van baten en lasten op basis van bestuursbesluiten ten gunste dan wel ten laste van de reserves worden gebracht.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) te Amsterdam is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2019.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland), zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 191.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 14.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik ondermeer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendeekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 131 (minimaal vereist eigen vermogen) en 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. Deze situatie bestaat voor 1 achtereenvolgende jaareinden.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Coronacrisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amsterdam, 29 juni 2020

drs. J.M.J. Tol AAG RBA

verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. te Amsterdam gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. de balans per 31 december 2019; 2. de staat van baten en lasten over 2019; en 3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.	Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. op 31 december 2019 en van het saldo van baten en lasten over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. (‘de Stichting’) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 335.000. De materialiteit is gebaseerd op 0,5% van het pensioenvermogen, zijnde het totaal van de technische voorzieningen en reserves. Het pensioenvermogen en de dekkinggraad van de Stichting en de mogelijkheid om aan de verplichtingen naar haar deelnemers te voldoen, zijn belangrijke indicatoren voor de gebruiker van de jaarrekening. Derhalve hebben wij de materialiteit bepaald op basis van het pensioenvermogen. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 16.750 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van processen aan dienstverleners

De Stichting heeft het beheer van beleggingen uitbesteed aan a.s.r. Vermogensbeheer B.V. De pensioenadministratie is uitbesteed aan Inadmin RiskCo Group B.V. De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door a.s.r. Vermogensbeheer B.V. en informatie over de technische voorzieningen, premiebijdragen en pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door Inadmin RiskCo Group B.V.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van a.s.r. Vermogensbeheer B.V. en Inadmin RiskCo Group B.V. in de specifiek daarvoor opgestelde (ISAE-3402 Type II)-rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen, beoordelen van de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2019 en het beoordelen van de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan a.s.r. Vermogensbeheer B.V. en Inadmin RiskCo Group B.V.

Wij hebben eigen gegevensgerichte werkzaamheden verricht op onder andere de beleggingsopbrengsten, premiebijdragen en uitkeringen. Wij hebben door middel van deelwaarnemingen de beleggingen, beleggingsstromen, mutaties in de pensioenadministratie, premiebijdragen en uitkeringen gecontroleerd aan de hand van brondocumentatie bij de Stichting.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede processen en de aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in) deelnemersgegevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de technische voorzieningen, premiebijdragen en uitkeringen verkregen.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

SCHATTINGEN IN DE WAARDERING VAN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN	ONZE CONTROLEAANPAK
<p>De technische voorzieningen zijn een significante post op de balans van de Stichting. De waardering van de technische voorziening komt tot stand op basis van een berekening van aanspraakgegevens van deelnemers en belangrijke schattingen.</p> <p>De technische voorzieningen worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen, zoals de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur en de door het Actuarieel Genootschap (AG) gepubliceerde levensverwachtingen (tafels). Deze tafels worden gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij de Stichting.</p> <p>De waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen zijn beschreven in het hoofdstuk “Grondslagen voor de waardering van activa en passiva” op pagina 54, 55 en 56 van de jaarrekening.</p>	<p>Wij hebben de aan de voorziening ten grondslag liggende basisgegevens gecontroleerd, rekening houdend met NBA-handreiking 1120: ‘<i>Gebruikmaken van de werkzaamheden van de certificerend actuaris bij de controle van de jaarrekening en staten van pensioenfondsen</i>’. Bij deze basisgegevens hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt.</p> <p>Verder hebben wij de toereikendheid van de technische voorzieningen beoordeeld door het toetsen van de door het bestuur gehanteerde uitgangspunten. Dit hebben wij onder andere gedaan door het beoordelen van de gehanteerde overlevingstafels, rekenrente, ervaringssterfte en kostenopslagen. Als onderdeel van onze werkzaamheden hebben wij eveneens de competentie, capaciteiten en objectiviteit van de door het bestuur ingeschakelde actuaris beoordeeld.</p>

<p>In verband met de complexe berekening en de significante schattingselementen is deze post een kernpunt voor onze controle.</p>	<p>Wij hebben bij de controle van de juistheid en toereikendheid van de technische voorzieningen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaaris van de Stichting.</p> <p>De certificerend actuaaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaaris heeft daarbij gebruik gemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2019. Hierbij hebben wij de redelijkheid van de aannames van het bestuur met betrekking tot de actuariële grondslagen beoordeeld en besproken met de certificerend actuaaris.</p> <p>De gehanteerde grondslagen, zoals vermeld op pagina 54, 55 en 56 van de jaarrekening en de hierbij behorende toelichtingen en veronderstellingen op pagina 65 en 66, hebben wij getoetst aan de hand van de vereisten van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.</p>
<p>WAARDERING EN TOELICHTING VAN NIET-(BEURS) GENOTEERDE BELEGGINGEN</p>	<p>ONZE CONTROLEAANPAK</p>
<p>De beleggingen zijn een significante post op de balans van de Stichting en worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor een groot gedeelte van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen).</p> <p>Gezien de omvang van de post hebben wij dit als kernpunt geïdentificeerd in onze controle</p>	<p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen getoetst en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2019.</p> <p>De posities van de beleggingen en de relevante vermogensbeheerstromen hebben we geverifieerd met de opgaven van de externe vermogensbeheerder en externe bronnen.</p>

De Stichting heeft de waarderingsgrondslagen beschreven in het hoofdstuk “Grondslagen voor de waardering van activa en passiva” op pagina 52 en 53.	Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.
---	--

Paragraaf ter benadrukking van de impact van COVID-19

Wij vestigen de aandacht op pagina 75 en 76 van de toelichting op de jaarrekening alsmede op pagina 34 en 35 van het verslag van het bestuur, waarin het bestuur heeft toegelicht wat de huidige (verwachte) impact van het coronavirus is en wat haar plannen zijn om met deze gebeurtenissen en/of omstandigheden om te gaan. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

Paragraaf ter benadrukking van de activiteiten bij de pensioenuitvoeringsorganisatie

Wij vestigen de aandacht op pagina 76 van de toelichting op de jaarrekening alsmede op pagina 34 van het verslag van het bestuur, waarin het bestuur heeft toegelicht wat de huidige stand van zaken is bij de pensioenuitvoeringsorganisatie in het kader van de continuering van de dienstverlening en wat haar maatregelen zijn om met deze gebeurtenissen en/of omstandigheden om te gaan. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ Kerncijfers
- ▶ Profiel en organisatie
- ▶ Bestuursverslag
- ▶ Verslag Verantwoordingsorgaan
- ▶ Verslag Visitatiecommissie
- ▶ Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door het bestuur benoemd als accountant van Stichting Pensioenfonds A.C. Nielsen (Nederland) B.V. vanaf de controle van het boekjaar 2015 en zijn sinds dat boekjaar de externe accountant.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting.
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- ▶ Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een Stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- ▶ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen. Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amstelveen, 29 juni 2020

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

W.J.P. Hoeve RA
